REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr, 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Dumineca 22).

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 119.—Anul LXVI. **Brașov, Dumineca 1 (14) Iunie.** **1903.**

Rĕsbunarea conjurațilorr sêrbĭ.

In nóptea de Mercurĭ spre Joi a isbucnit în Belgradul Serbiei o revoluțiune, ce a făcut ca în conacul regal de acolo sĕ curgă şiróie sângele şi sĕ înece în el ultimul vlăstar al dinastiei Obrenovicĭ.

Semnalul rĕscólei militare, ce a fost fêtul unei conjurațiunĭ dintre oficerii armatei sêrbescĭ mai de mult urḑită, l'a dat colonelul unui regiment de infanterie, care a adunat în casarmă în nóptea aceea pe toțĭ oficerii, le-a declarat că este o cerință poruncitóre ca țéra sĕ fie scăpată de Regele și Regina ei și de dinastia Obrenovicĭ, dela care s'ar trage tóte neajunsurile și relele.

Și a fost scăpată în chip atât de îngrozitor, încât nu i-se mai găsesce părechie decât în veacurile, când regicidiurile, împreunate cu jertfele celei mai tiranice rĕsbunărĭ, nu erau întêmplărĭ rare.

Se spune, că conjurații ar fi cerut dela regele Alesandru sĕ abḑică la tron și ar fi vrut sĕ-l delăture cu crutare. După cele ce s'au petrecut însĕ și după cum s'au petrecut nu ne vine a crede că conjurații au făcut astfel de încercărĭ, ci din contră iese învederat din toțĭ pașii lor, că ei au fost hotărîțĭ sĕ omóre pe Regele și Regina și pe acei miniştri și acele persóne din jurul lor, pe carĭ îi urau și contra cărora voiau sĕ-şĭ rĕsbune. Căcĭ décă uciderea regelui Alesandru ar fi fost numai o urmare a împotrivirei sale de a subscrie actul de abdicare, ce lipsă ar fi mai avut conjurații sĕ mérgă pe la casele miniştrilor sĕi devotațĭ și sĕ-i împusce ca pe nisce cânĭ? Nu s'ar fi putut mulțumi óre a-i aresta și a face astfel cu neputință orĭ-ce oposiție din partea-le?

S'a mai lățit faima, că vechiul pretendent la tronul sêrbesc principele Petru Carageorgevicĭ, pe care poporul, după uciderea regelui Alesandru, l'a proclamat pe stradele Belgradului, viitor rege al Sêrbiei, ar fi fost de față și ar fi luat chiar domnia din mână noul ministeriu, ce s'a format în nóptea aceea sângerósă.

Décă ar fi făcut acésta, Petru Carageorgevicĭ n'ar fi putut ajunge nicĭ-odată rege al Sêrbiei, căcĭ atuncĭ ar fi mărturisit pe față, că el a fost căpetenia conjurației care a omorît pe regele Alexandru și pe regina Draga, ca sĕ pótă ajunge el însu-şĭ pe tronul țĕrii! In casul acesta tótă vina pentru sângele vĕrsat s'ar fi cădea asupra sa și nu era modru ca sĕ-l recunóscă vre-odată puterile ca domnitor al Sêrbiei.

Nu voim sĕ ḑicem, că Carageorgevicĭ n'a sciut nimic despre aceea ce se pregătea în ascuns la Belgrad. Dêr adevĕrul este, că în nóptea cea gróznică, el se afla nu în Belgrad, ci în Elveția, în Geneva, unde locuesce de mulțĭ anĭ. Telegrama ce ni-s'a trimis erĭ din Bucurescĭ ni-a arătat că el în ḑiua de Joi a avut o convorbire la Geneva c'un ḑiarist vienes, pe care l'a asigurat, firesce, că n'a avut nicĭ o cunoscință de conjurația militărescă.

Mai jos descriem cu deamĕnuntul, după scirile cele mai nouĕ ce le-am primit, întêmplările din acea nópte fiorósă, dând tot-odată cetitorilor noştri un istoric al frământărilor între familiile princiare Carageorge și Obrenovicĭ în timp de 86 de anĭ.

Afară de garnisóna din Niș se pare că tótă armata s'a supus nouei stăpânirĭ sêrbescĭ, care se numesce pe sine provisorie și ḑice, că are de scop a susține pacea și ordinea în țĕră și a conchema adunarea națională, ce a fost alésă sub constituția dela 1901, nu pe aceea alésă de curĕnd pe basa nouei constituții ce a fost introdus'o regele Alexandru. Acéstă adunare va avé sĕ alégă apoi pe viitorul domnitor.

Tóte ḑiarele sêrbescĭ condamnă aspru domnia regelui Alexandru. Căsĕtoria lui cu Dragina Mașin, care nu se bucura de simpatii în popor, a contribuit pe lângă celelalte nemulțumirĭ ca domnirea lui sĕ facă sĕi sbucnéscă ura în contră-i, mai ales de când s'a auḑit, că, șóptele reginei, umbla cu planul ca, neavênd copii, sĕ facă a fi proclamat viitor moștenitor al tronului cumnatul sĕu, fratele reginei Draga, locotenentul Lunievița. Acuma și acesta, împușcat de conjurațĭ, dórme somnul de vecĭ.

Până la ce grad a ajuns patima de rĕsbunare a conjuraților o dovedesce faptul, că nicĭ morțĭ, Alexandru și Dragina n'au fost iertațĭ, ci au fost aruncațĭ pe feréstră.

Ce urmărĭ pot avé întêmplările aceste din Belgrad? Austro-Ungaria, care'şĭ răzimase politica sa pe umerii dinastiei Obrenovicĭ, se va puté óre înțelege cu noul candidat la domnie? Dinastia Obrenovicĭ nu mai este. Veni-va noua dinastie cu ramurĭ de finic, orĭ că ea va fi piéză rea pentru pacea din Orient și dintre marile puterĭ? Vitorul cel mai de aprópe ni-o va arăta.

---

† Ioachim Mureșianu.

Erĭ a fost condus la mormênt, unul din veteranii noştri luptătorĭ pentru drepturile națiunei române, unul din fruntașii cei mai vrednicĭ și meritațĭ ai foștilor grănițerĭ din ținutul Năsĕudului, *Ioachim Mureșianu*, advocat și fost secretar al fondurilor grănițerescĭ.

Om blând de fire, dêr cu minte pĕtrunḑĕtóre, el a luat parte, după absolvarea studiilor sale juridice la universitatea din Viena, la tóte acțiunile naționale române din anii şése decĭ. In 1863 a fost ales deputat la dieta Transilvaniei din Sibiiu, și a funcționat în tot timpul cât au durat sesiunile dietei ca notar al ei. Când s'a tratat de apĕrarea drepturilor Românilor năsĕudenĭ, Ioachim Mureșianu a fost mâna dréptă a fericitului și neuitatului Nașcu, și pân' ce numai a putut, a luptat cu cuvêntul, cu sfatul și cu fapta pentru păstrarea patrimoniului amenințat al Românilor grănițerĭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria neuitată!

Revoluția din Belgrad.

Despre întêmplarea îngrozitóre și sângerósă a revoluției militare, ce s'a sĕvîrşit în Belgrad în nóptea de 10 spre 11 Iunie, un martor ocular telegraféză ḑiarului „N. Fr. Pr." următórele:

Belgrad, 11 Iunie. Nimenĭ n'avea nicĭ o cunoscință despre pregătirea revoluțiunei, afară de cei carĭ s'au conjurat sĕ o pună la cale. Din contră, se lățise vestea, că în konak (palatul regal) au de gând a proclama moștenitor de tron pe *Nicodim Lunievița*, fratele reginei, și că acest lucru se va aduce în curênd la cunoscința poporului printr'un manifest. Tocmai împrejurarea acésta a făcut sĕ isbucnéscă mai degrabă revoluția militară, căcĭ locotenentul Lunievița era cel mai odios ofițer în tótă armata sêrbéscă. Era un tînĕr forte îngâmfat, căcĭ ajunse cumnat cu regele, nu saluta pe ofițerii superiorĭ, ér décă aceştia se jeluiau în potriva lui, erau trimişĭ la pensie. Nemulțumirea armatei crescea din ḑi în di față cu curtea, mai ales în garnisóna din Belgrad.

In ḑiua de 10 Iunie s'a început revolta militară prin aceea, că colonelul regimentului Nr. 6 de infanterie, Petru *Mișicĭ* a comunicat corpului ofițeresc, că s'a luat hotărîrea neschimbată de a *scăpa țera nenorocită de părechea regală și de dinastia Obrenovicĭ, care este isvorul tuturor relelor*. El a invitat pe ofițerĭ, ca sĕ ia parte fără întârḑiere la acéstă operă de liberare. *Toțĭ ofițerii au declarat, că sunt gata* a-şĭ da concursul din tótă inima, și se duseră în fruntea soldaților înaintea palatului. **Sentinelele** au fost desarmate, ér acelea, carĭ s'au împotrivit, **au fost ucise.**

Ofițerii resculațĭ pĕtrunseră în konak, nu prin întrarea principală, ci prin întrarea edificiului municipal, care este împreunat cu konakul. Aicĭ au dat érăşĭ de împotrivire, deóre-ce câțĭ-va ofițerĭ, carĭ erau de gardă, *au rĕmas credincioşĭ* regelui și n'au vrut sĕ-i lase pe revoltanțĭ sĕ între. Intre revoltanțĭ însĕ se afla și *adjutantul* regelui Mihail *Naumovicĭ*, care

---

Celcaș.

De Maxim Gorki.

(Fine.)

IV.

El fù cel dintâiŭ care se trezì din somn. Se uità cu têmă în juru-i, dér se linişti repede și privì pe Gavril care durmia. Acesta sforăia și fața lui copilărósă, sănĕtósă și pârlită de sóre, zîmbia cuiva în somn. Celcaș suspinà și se urcà sus pe scara de frânghie.

Prin deschiḑĕtura de de-asupra caicului se vedea o bucată de ceriŭ plumburiŭ. Era lumină, dér peste tot domnea o tristeță de tómnă.

Celcaș se întórse după două óre. Fața lui era roșie, mustața rĕsucită și pe buze-i strălucea un zîmbet vesel. Purta cisme înalte, o haină scurtă și pantalonĭ de piele. Sĕmăna cu un vênător. Hainele 'i erau vechĭ, dér încă în bună stare, și 'i şedeau forte bine. Făceau sĕ pară corpul lui mai lat, ascundêndu-i slăbiciunea și 'i dau un aer întreprindĕtor.

— Ei, vițeluşule, scólă-te! Și împinse pe Gavril cu piciorul.

Acesta sărì în sus. Amețit de somn cum era, nu recunoscù pe Celcaș și-l privi cu ochii împainjenițĭ.

Celcaș rîse.

— Uite, drăcia dracului! Te-ai făcut boer.

— Asta merge ușor la noi. Mĕ, dér ce fricos eştĭ! De câte-orĭ voiai sĕ morĭ ast-nópte? Ia spune!

— De, spune și tu, putea sĕ fie altfel? Intâia-óră făceam așa ceva. Puteam sĕ mĕ nenorocesc pentru tótă viéța.

— Și ai mai merge odată acolo?

— Incă odată? Ce sĕ-țĭ spui!... După plată, asta e.

— Décă ar fi pentru două sute?

— Așa, două sute de ruble? N'ar fi rĕu, ar mai merge....

— Și décă te nenorocescĭ?

— Póte că nu, zîmbì Gavril. Póte că nu mĕ nenorocesc și-mĭ fac cu asta norocul.

Celcaș rîse cu poftă.

— Bine, bine. Am vorbit destul. Acum sĕ tragem la mal. Pregătesce-te.

— Sunt gata....

Se aședà repede în caic. Celcaș cârmia și Gavril vĕslia. De-asupra lor e cerul plumburiŭ încărcat de norĭ și marea turbure, verde, se jócă cu caicul lor; valurile de-ocamdată micĭ, îl aruncă încóce și încolo și-l stropesc cu apă sărată.

Drept înaintea tălpei caicului se vede fâșia galbenă a malului nisipos, ér în urma lui se pierde în depărtărĭ marea liberă, întretăiată de numerósele valurĭ sgomotóse și spumegânde. Se vĕd corăbii multe, carĭ se legănă pe pieptul mării, ér mai departe, la stânga, o pădure întrégă de catarge și o grămadă de case orăşenescĭ văruite cu alb.

De-acolo pĕtrunde până de-asupra mării un vuet înăbușit și sgomotos, care împreună cu plescăitul valurilor, dă o musică plăcută pentru urechĭ. Totul este învăluit de un strat subțire de negură cenușie, care pare a mări depărtările dintre diferitele obiecte.

— La nópte are sĕ isbucnéscă, ḑise Celcaș, arătând cu capul marea.

— Ce, vijelia? întrebà Gavril, despicând puternic valurile cu lopețile.

Era ud de sus până jos de stropii de apă împrăsciațĭ de vênt.

— Da, rĕspunse Celcaș.

— Gavril îl privia cercetător și în ochii lui se citea deslușit, că aştéptă ceva.

— Ei, cât țĭ-au dat? întrebà el în sfîrşit, când vĕḑù că Celcaș n'avea de gând sĕ încépă vorba.

— Uite! ḑise Celcaș, și întinse lui Gavril ceva din buzunar. Gavril primi bancnotele pestrițe și înaintea ochilor lui totul apărù împestrițat.

— Ah! și eu credeam, că mințĭ numai. Cât e aicĭ?

— Cincĭ sute patru-ḑecĭ. Nu e rĕu, ce ḑicĭ?

— Nu e rĕu, şoptì Gavril și urmări cu ochii rublele pe carĭ Celcaș le băgà érăşĭ în buzunar.

— Ei, de-aşĭ avé și eu atâta! rĕspunse trist băiatul.

cunoscea fórte bine tóte întrările și coridórele konakului, așa că ofițerilor, sub conducerea adjutantului, li-a fost fórte ușor a pětrunde pănă la cabinetul de dormit al regelui. Ușa era închisă. Regele fù somat prin ușa închisă, *sě iscăléscă decretul de abdicare,* care era scris gata. Regele a rěspuns, că nu vré sě iscălésců, ér décă cine-va ar îndrăsni sě se apropie de el, *îl va împușca cu revolverul ca pe un câne.* Atuncĭ au adus tîrnacópe și alte instrumente și au început *sě spargă ușa.* Era însě o muncă grea, fiind-că ușa era tare. Adjutantului *Naumovicĭ* îi veni atuncĭ un gând diavolesc: el scóse nisce **dinamită**, pe care de sigur o avea gata la sine spre acest scop, încă de mai 'nainte, și ast-fel ușa a fost *spartă cu dinamită.* Naumovicĭ șĭ-a ispășit însě cu viéța acéstă cutezanță. **Trupul lui a fost sfărîmat în bucățĭ** de materialul esplosiv. Acuma pětrunseră cei-lalțĭ ofițerĭ în odaia regelui.

In momentul acesta veni adjutantul general al regelui, generalul Lazar *Petrovicĭ* cu un revolver în mână și **cu un glonț a culcat la pământ pe căpitanul Dimitrie Dragutin.**

După aceea generalul șĭ-a îndreptat revolverul asupra locotenentului de artilerie Mihail *Risticĭ,* acesta însě a fost mai iute decât generalul și *cu revolverul, pe care îl primise în semn de distincțiune de la însu-șĭ regele,* **împușcà pe credinciosul general drept în inimă,** așa că imediat cădù mort pe podele.

Abia acuma li-se deschise drumul la rege. **S'au descărcat asupra regelui Alesandru mai multe glónțe de revolver,** dér nu șĭ-a dat sufletul numai decât, și se dice, că a mai trăit puțin. Cine a fost acela, care i-a stins pe urmă viéța, încă nu se scie. De asemenea nu se scie încă în ce chip au pětruns în odăile reginei, și cum au împușcat'o. Se scie însě, că trupul reginei, pe care atât de mult o uria poporul și tótă lumea, era acoperit de rănĭ de glónțe. Trupurile părechei regale au fost acoperite cu nisce ciarșafurĭ (lepedee) și aruncate prin ferestri pe iérba din grădină din dos. Unde au fost duse de aicĭ cadavrele, nu se scie.

După-ce s'a sěvîrșit acéstă muncă înfiorătóre pe la órele 2 din nópte, un locotenent colonel a eșit afară înaintea conacului și a vestit poporului, că **regele Alesandru și regina Draga nu mai sunt între cei vii, ér dinastia Obrenovicĭ s'a stins.** Vestea acésta a fost primită de popor cu mulțumire estra-ordinară și puțin a lipsit, sě nu-l aclameze sgomotos pe locotenentul-colonel.

Dér încă nu se sfîrșise măcelul. Se hotărîse anume sě **se stîrpéscă tótă familia reginei.** Din conac se duseră decĭ câțĭ-va ofițerĭ la locuința celor doi frațĭ ai reginei, *Nicodim* și *Nicolae* Lunievița. Amêndoi s'au încercat sě fugă, însě n'au reușit, **câte-va glónțe de revolver i-au trântit morțĭ la pământ.**

Ministrului-președinte, general *Țînțar Markovicĭ* îi fuse hotărîtă aceeașĭ sórte. El voia tocmai sě se îmbrace, spre a merge la conac și luase arme cu sine. In acest moment a fost surprins de către revoltanțĭ. Fără sě se fi putut apěra, și acest *credincios servitor al stăpânului sěu* **fù împușcat.**

Ministrul de interne V. *Teodorovicĭ* în spaima ce-l cuprinsese a vrut sě se sinucidă și s'a rănit grav cu un glonț de revolver. Cei-lalțĭ ministri au fost arestațĭ. Numai cu ministrul de rěsboiŭ *Milovan Pavlovicĭ* au procedat mai crudel. Acesta a vrut sě se apere. Apěrarea n'a ținut însě mult, căcĭ **un glonț de revolver l'a nimerit drept în inimă,** stingêndu-i viéța. **In total au fost ucise dece persóne,** ér **două grav rănite.**

S'a constituit un nou guvern și lumea a primit scirea despre acéstă constituire parte cu mulțumire, parte cu nepăsare. Despre proclamarea prințului **Karagheorghevicĭ** ca rege, încă nu se scie nimica. Se svonia, că regimentul reginei Draga s'ar fi resculat sě facă o contrarevoluțiune. Un alt svon spune, că la curtea din Viena și la cea din Petersburg au fost trimișĭ ofițerĭ, carĭ sě anunțe cele petrecute.

Belgrad, 11 Iunie. Conjurația ofițerilor era plănuită încă din Decemvrie și trebuia sě se esecute pe la mijlocul lui Ianuarie, însě a fost tradată curții de către un anumit *Katicĭ.* La acésta o parte din ofițerĭ au fost transferațĭ în provincie Se svonise însě, că odată cu deschiderea skupștinei, *Nicodim Lunievița* are sě fie *proclamat moștenitor de tron* și că tot odată se va proclama dreptul statarial.

La acésta s'a hotărît apoi sěvîrșirea măcelului sângeros pe diua de erĭ, *aniversarea a 35-a a uciderii lui Miloș.*

Erĭ au sosit la Belgrad fórte mulțĭ ofițerĭ din provincie. Ei au ținut o conferență la casarmă, la care conferență au participat și șefii partidului radical. La acéstă conferență s'au stabilit detailurile măcelului și lista noilor miniștri. Pe lista acésta era și numele lui *Proticĭ.* care era exilat și trăia în *Semlin.* Adĭ diminéță s'a întors în patrie, ér numele lui era afișat ca ministru pe zidurile Belgradului.

In konak a făcut bune servicii rebelilor și maiorul *Mașin,* fratele mai tînĕr al bărbatului dintâiŭ al reginei Draga. **El a fost acela, care i-a călěuzit pe ofițerĭ la cabinetul de dormit al fostei sale cumnate.** Inaintea konakului erau regimentele de infanterie nr. 6 și 7, un escadron de cavalerie și două baterii de artilerie, carĭ împresuraseră konakul. **Era cu neputință sě scape cineva.** Armata a plecat din casarme la órele 12. Până la órele 2 totul se terminase.

Interwiev cu Petru Karagheorghevicĭ

Geneva, 11 Iunie. Corespondentul diarului „N. Fr. Pr.“ a avut adĭ o convorbire cu prințul *Karagheorghevicĭ,* care a fost proclamat adĭ nópte rege al Serbiei.

Karagheorghevicĭ a rěspuns că n'are nicĭ o scire directă despre cele petrecute în Belgrad. „Tot ce sciu este, ceea-ce mi-a telegrafiat un amic al meu din Viena. Era de prevědut, că se va întêmpla așa ceva. Eu aveam de gând tocmai acuma sě merg la Petersburg, spre a-mĭ vedé copiiĭ, și anume pe Gheorghe în etate de 16 anĭ, Alexandru de 25 anĭ și Elena de 19 anĭ.“ — In privința politică Karagheorghevicĭ e fórte reservat și dice, că așteptă desvoltarea normală a lucrurilor și sě fie însciințat în mod oficial despre proclamarea sa de rege.

Noul rege e în etate de 59 anĭ, de statură mijlocie, cu mustața căruntă.

Natalia.

Paris, 11 Iunie. Ex-regina Natalia, care petrece în Franța, de câte-va dile se află în *Versailles,* unde vré sě-șĭ cumpere o vilă. Scirea tragică a aflat'o după amiadĭ. Mai întâiŭ fù încunoscințată, că în Serbia s'au întêmplat lucrurĭ seriόse. Peste o jumětate de óră primi vestea despre omorul din Belgrad. Natalia isbucni în plâns și mult timp n'a putut sě dică o vorbă. Apoi esclamà:

— Bietul meu copil! Bietul meu Șașa!

Inmormêntarea.

Semlin, 12 Iunie.. Cadavrele regelui Alesandru și reginei Draga, carĭ ierĭ diua întrégă au zăcut într'un coridor al palatului regal, au fost ridicate și duse la amiadĭ de către soldațĭ în grădină, unde s'a constatat, că regele a căpětat 27 glónțe de revolver, ér regina 5 glónțe. După amiadĭ la órele 5 cadavrele au fost aședate în cosciugurĭ simple și în mare liniște, urmate de un singur preot, au fost înmormêntațĭ în cripta regală de la biserica Sf. Marc.

Un comunicat al noului guvern.

Belgrad, 11 Iunie. Noul guvern publică un comunicat în care dice, că diferitele certe de la curte au făcut sě intervină armata și în conflictul acesta, regele și regina șĭ-au pierdut viéța. Pentru-ca liniștea și ordinea sě fie menținute în țéră, tóte grupările politice s'au unit și au format un guvern provisoriu, ca sě restabiléscă stările esistente constituționale dinainte de 23 Martie. S'a hotărît sě se convóce adunarea națională alésă la 6 Aprilie 1901. Acéstă adunare *va alege pe noul domnitor* și va aduce și alte hotărîrĭ, reclamate de noua situațiune. După rapórtele primite de la autoritățile civile și militare, liniștea n'a fost turburată nicăirĭ în țéră. Guvernul îșĭ va da silința sě o mențină.

Mobilisare contra Belgradului.

Neoplanta, 11 Iunie. Ómenĭ sosițĭ din Belgrad anunță din isvor sigur, că *garnisóna din Niș a fost mobilisată contra Belgradului.* O parte a acestei garnisóne, cu tunurĭ, a plecat contra capitalei. Ea e urmată și de alte garnisóne.

Semlin, 11 Iunie. Colonelul *Misicĭ* a luat comanda garnisónei din Belgrad. Trupele din provincie au fost chemate la Belgrad.

*

Petru Karagheorghevicĭ.

Noul rege al Serbiei *Petru Karagheorghevicĭ* e un bărbat voinic și cu cultură distinsă. Educația șĭ-a făcut'o în Franța. Apare mult mai tînĕr de cum e în adevěr. S'a născut la 1846 în Belgrad. A urmat pe tatăl sěu în exil la 1859, ca băiat de 13 anĭ.

Din copilărie încă a fost crescut în iubirea și entusiasmul pentru ideia națională sêrbéscă și în ura față de dinastia Obrenovicĭ. Cunósce escelent raporturile sêrbescĭ, și n'a încetat nicĭ pe un moment a întreține legăturĭ cu Sêrbii din regat.

Din iubire față cu causa națională sêrbéscă, cu ocasiunea rěsboiului turco-sêrbesc și a rěsboiului sêrbo-bulgar șĭ-a oferit lui Milan serviciile sale în luptă ca simplu gregar. La acésta însě Milan a rěspuns: „Un mișel, ca d-ta, nu póte fi nicĭ-odată soldat sêrb.“ Rěspunsul acesta i-a mărit ura față cu Obrenovicescĭĭ.

S'a căsětorit la 11 August 1883 luând de soție pe prințesa *Zorka,* fiica cea mai mare a principelui Nichita de Muntenegru. De la acéstă căsětorie începênd, Țarul Rusiei l'a avut în grația lui și în ascuns îi sprijinia nisuințele pentru a dobândi tronul sêrbesc. Din căsětoria acésta i-s'au născut cei doi copii: *George,* adĭ în vîrstă de 17 anĭ, și *Alesandru,* adĭ de 14 anĭ. După nascerea celui din urmă, mama copiilor muri. Copiiĭ au fost dușĭ în Rusia, unde însě au fost crescuțĭ în sentimente naționale sêrbescĭ.

Familia Karagheorghevicĭ.

Intemeietorul acestei familii, despre care cronicarii amintesc, că a jucat un mare rol în istoria poporului sêrbesc, a fost *Crui* Petrovicĭ George, și el a folosit prima óră numele de *Karagheorghe* (*Kara* însemnéză pe turcesce *negru*).

Karagheorghe s'a născut la 21 Dec. 1766 din părințĭ țěranĭ. A luat parte la prima rěscólă a Sêrbilor contra Turcilor (1787), unde a dat dovedĭ de energia sa neînfrântă. La 1788 s'a luptat la Loudon în fruntea unei cete de Sêrbĭ. După încheierea păcii la Sistov în 1791 Karagheorghe a venit în Ungaria, unde a căpětat o condiție într'o mănăstire din Slavonia. La 1804 a fost o adunare de popor în Sendria, unde Karagheorghe fù proclamat conducětor al Sêrbilor. La 1805 întreg voivodatul sêrbesc, afară de Belgrad, era în stăpânirea Sêrbilor. La 1806 în urma certelor și dușmăniilor interne, Turcii au dat din nou năvală în Serbia, Karagheorghe însě i-a învins la Misarko-Polye, a liberat și Belgradul și astfel deveni mântuitorul patriei sale.

Continuele rěsbóie istoviră și forțele Sêrbilor, așa că la 1810 Karagheorghe cerù ajutorul Rusiei. Cu acest ajutor el

---

— De-acum o sě ne punem pe traiŭ, dise Celcaș entusiasmat. O sě ne dea mâna sě ne îngăduim câte ceva. N'ai témă, o sě-țĭ iai și tu partea ta, băete. O sě-țĭ dau patru-decĭ de ruble, ești mulțumit? Décă vréi, ți-le dau îndată....

— Décă credĭ tu de ce nu? Eu îi iau.

Gavril tremura din tot corpul de nerăbdare și de altceva încă, chinuitor, care-l rodea la inimă.

— Hahaha! Fricosule!

— Ii iau.

— Ia-i, te rog, frățióre. Te rog, ia-i. Nu sciu ce sě fac cu o grămadă așa mare de banĭ. Scapă-mě de ei, ia-i, na!

Celcaș întinse lui Gavril câte-va bancnote roșii. Acesta le luà cu mâna tremurătóre, aruncà lopețile și începù sě vîre banii în pieptar, închidênd ochii lacomĭ și respirând adênc, par'că ar fi beut ceva fierbinte.

Celcaș îl privia, zimbind batjocoritor.

Gavril apucà ér lopețile și începù sě vêsléscă nervos și repede, lăsând ochii în jos, părând că se teme de ceva. Umerii și urechile 'i tremurau.

— Mě, da lacom eștĭ! Asta nu e bine. Dér nicĭ nu se póte altfel. Eștĭ dór' țěran, disce Celcaș gânditor.

— Ce nu poțĭ face cu banii ăștia! dise Gavril cu patimă și începù sě vorbéscă repede, par'că șĭ-ar fi prins cuvintele din sbor. Vorbi despre viéța pe care o ducĭ în sat, décă ai banĭ, séu n'ai. Cu banĭ ai onorurĭ, mulțumire, libertate, veselie....

Celcaș îl asculta cu atenție, serios, dus pe gândurĭ. Inchisese ochii. Din când în când zimbia mulțumit.

— Am ajuns, întrerupse Celcaș pe Gavril.

Un val apucà caicul și-l împinse îndemânatic pe nisip.

— Ei, frate, acum s'a isprăvit. Trebue sě tragem caicul, mai sus, ca sě nu-l ia apa. O sě vie cine-va sě-l ia.

Și acum, sě ne luăm rěmas bun. De aicĭ sunt opt verste până în oraș. Tu ce facĭ, te întorcĭ în oraș?

Pe fața lui Celcaș strălucia un zîmbet blajin, dér viclén. Se vedea că-i venise ceva în gând, ceva plăcut pentru el, dér neașteptat pentru Gavril. Ișĭ vîrìse mâna în buzunar și făcea sě se audă fâșeitul bancnotelor.

— Nu.... nu mě-duc!... Gavril nu putea sě rěsufle, ceva par'că-l strîngea de gât. Un întreg haos de dorințĭ, de cuvinte și de simțěminte, carĭ se înghițeau unele pe altele și-l dogoreau ca focul, se sbăteau în el.

Celcaș îl privea uimit.

— Ce ai? întrébă el.

— Nimic ... Insě Gavril făcea fețe-fețe și sta nehotărît pe loc. Aci 'i venea sě se repédă la Celcaș, aci se opria, cuprins de o altă dorință, care i-se părea greu de împlinit.

Lui Celcaș nu-i era îndemână vědêndu-l așa de agitat. Aștepta sě vadă cum au sě se sfêrșéscă astea.

Gavril începù sě rîdă ciudat, un rîs care sěměna a plâns. Lăsase capul în jos, așa că nu i-se puté vedé fața; i-se vedeau însě urechile, carĭ se făceau când roșii, când galbene.

— Lua-te-ar dracu! strigà Celcaș. Ce, te-ai amoresat de mine? Par'că eștĭ fată. Ițĭ vine atât de greu sě te desparțĭ de mine? Ei, băețele, spune, ce țĭ-e? Hai, că mě duc.

— Te ducĭ! strigà tare Gavril.

Malul nisipos și pustiŭ se cutremurà la strigătul acesta și valurile de nisip, aduse de mare, părură că se ridică și ele. Și Celcaș tresărì.

Gavril făcù de-odată o mișcare, se aruncà la picióerele lui Celcaș, i-le cuprinse cu mânele și-l atrase spre el.

Celcaș se clătinà și cădù greu pe nisip. Scrîșni din dințĭ și ridicà pumnul în aer. Dér înainte de a da, audì șóptele rugătóre ale lui Gavril, care-i dicea rușinat:

— Scumpule! Dă-mĭ mie banii ăștia... Dămi-i, ce e asta pentru tine? Ție țĭ-a trebuit o nópte.... numai o nópte, și mie 'mĭ trebue anĭ. Dămi-ĭ, o sě mě rog pentru tine la trei bisericĭ.... o sě mě rog pentru iertarea pěcatelor tale. Tu 'i aruncĭ în vênt,

curăţi pentru a treia óră ţéra de Turcĭ. Drept recunoscinţă a meritelor, Karagheorghe fù proclamat la 1811 ca singur beliduce al Serbiei. Timp de doi anĭ locui el în casa sa ţĕrănéscă din Topola. La 1813 Karagheorghe chemă din nou poporul sĕu sub arme contra Turcilor, însĕ de astă-dată încercarea nu i-a reuşit, şi-a părasit patria, şi fiind-că Austria n'a voit sĕ-i dea loc de refugiu, s'a dus în *Hotin* (Basarabia), de unde la 1817 se reîntórse érăşĭ în Serbia, ca sĕ-şĭ cheme poporul la luptă. Pe atuncĭ însĕ prinţul Miloş *Obrenovicĭ* ajunse el la putere în Serbia, şi în *Adsagna*, lângă Sendria, Karagheorghevicĭ fù *omorît*.

Fiiul sĕu *Alesandru*, născut la 1806, după uciderea tatălui sĕu, plecă în Rusia, de unde îl rechemă principele Mihail Obrenovicĭ şi-l numi adjutant al sĕu.

La 1843, Iunie, fù detronat principele Mihail Obrenovicĭ şi fù ales de principe *Alexandru* Karagheorghevicĭ. Alegerea luĭ fù întărită de Turcia şi Rusia. Fiind-că în politică se răzimă pe Austria, îşĭ atrase ura rusofililor, carĭ la 1858 îl lipsiră de tron, numind în locul luĭ pe *Miloş Obrenovicĭ*. In urma acésta Alesandru Karagheorghevicĭ abdise de bună voie la tron în Ianuarie 1859.

Familia Obrenovicĭ.

Dinastia Obrenovicilor, care s'a stins prin atentatul de Miercurĭ spre Joi nóptea, a domnit în Serbia de la 1816. Politica lor a fost energică, tiranĕ şi nemilósă. Numele familiar şi l'au luat de la un anumit *Obren*. Prima dată îl întrebuinţéză *Miloş* la 1810. Ura între cele două dinastii a isbucnit sub principele Miloş, care ucise pe eroul naţional Karagheorghevicĭ. Tirănia luĭ Miloş nu maĭ póte fi tolerată de Sêrbĭ şi-l silesc pe Miloş sĕ abdică. Fiiĭ sĕi Mihail şi Milos sunt maĭ slabĭ, dinastia Karagheorghevicĭ învinge din nou (1843) şi Obrenovicescii sunt exilaţĭ. Mai târdiu ajung érăşĭ pe tronul Serbiei, însĕ la 1868 *Mihail* Obrenovicĭ cade jertfa unuĭ atentat în parcul din Topşider. Luĭ îi urméză vĕrul sĕu *Milan*, care la 1882 e proclamat rege. Sub Milan sunt la ordinea dilei atentatele, conjuraţiunile, suspendările de constituţie, însĕ cu tóte uneltirile luĭ viclene, la 1889 Milan abdice la tron.

Regele omorît.

Luĭ Milan îi urméză în domnie fiiul sĕu *Alesandru*, născut la 1876. Fiind însĕ minor la 1889 când a abdis tatăl sĕu, s'a ales o regenţă. In 15 Aprilie 1895 Alexandru chiemă la cină pe ceĭ doi regenţĭ şi pe membriĭ cabinetuluĭ *Avakumovicĭ*. Era pregătită proclamaţia prin care Alesandru se proclama rege. Alesandru se ridică de-odată şi se declară maioren, suspendă constituţia din 1889, pe regenţĭ şi pe miniştri îi declară prisonierĭ şi-i ţinù la palat până a doua di la 10 ore, când primi omagiile de supunere ale garnisónei, armatei şi cetăţenilor. Poporul a întîmpinat cu bucurie schimbarea. Regele şi-a format un ministeriu de radicalĭ şi progresiştĭ.

La 1900 Alesandru a încheiat nenorocita căsĕtorie cu *Draga* Maşin. De la căsĕtoria acésta începĕnd turburările interne n'au mai încetat în Serbia.

Sfîrşitul luĭ tragic l'am arĕtat mai sus.

Austro-Ungaria şi Slaviĭ dela sud.

In legătură cu revoluţia, ce a isbucnit la Belgrad, s'a dis că şi turburările ultime din Croaţia ar fi stat în legătură cu cele ce se pregăteau în Serbia. Turburările adecă se fi avut de scop a ţiné paralisate în Croaţia-Slavonia trupele austro-ungare, ca sĕ nu pótă, isbucnind revoluţia, sĕ trécă curênd peste graniţă în Serbia.

Versiunea acésta nu ni se pare a fi adevĕrată. Totuşĭ e interesant ce scrie diarul vienes *„Die Zeit“* cu privire la aspiraţiunile Slavilor de sud, de a forma sub sceptrul Austriei o mare Croaţie. Étă ce dice numitul diar:

„Austro-Ungaria nu póte permite, ca la fruntariile ei sĕ se organiseze vre-un mare stat slav; cu atât mai puţin póte ea permite, ca în însuşĭ interiorul ei sĕ se alcătuiască o puternică oposiţie slavonă. După cum în statele balcanice trebue sĕ ajutăm numai alcătuirea de micĭ stătuleţe, tot aşa în interiorul ţĕrei nóstre trebue sĕ lucrăm întru isolarea micilor popóre de rasă slavă. Cestiunea Slavilor din sudul monarchiei, trebue resolvită până când Slavoniĭ, Croaţiĭ şi Sêrbiĭ sunt desbinaţĭ. Unirea lor într'o mare comunitate politică-naţională ar fi fatală pentru noi.

„Décă ne aruncam ochiĭ pe o hartă etnografică a monarchiei, vedem la sudul ei o massă compactă de slavĭ (4 milióne şi mai bine) întindĕndu-se dela Maribor la Cattaro, dela Goritza la Semlin. Décă aceste patru milióne de suflete s'ar ridica odată la o singură comandă, va fi mai primejdios pentru întregul stat austro-maghiar, decât a fost sĕu este pentru jumĕtatea Austriei numai, cestiunea Cehilor (Boemilor.)

„Cehiĭ sunt, ce e drept, o mare insulă slavă, dér rĕmân insulă, isolaţĭ între Germanĭ. Nu tot aşa e cu Slaviĭ din sudul monarchiei. La spatele lor sunt două state independente, Serbia şi Muntenegrul, şi încă o massă importantă de Slavĭ sub Turcĭ, carĭ hrănesc speranţele şi aspiraţiunile de libertate. Permite-vom óre, ca sĕ ajungă lucrurile până acolo, încât din starea de adĭ geografică sĕ rĕmâie numai un suvenir istoric? Acésta nu se póte“.

Sfinţirea mănăstireĭ din Sinaia.

Mănăstirea din Sinaia a fost din nou restaurată. Lucrările de restaurare s'au sfîrşit anul acesta, ér Dumineca trecută mănăstirea a fost sfinţită. La actul sfinţirei au participat Regele şi Regina şi principii moştenitorĭ, ér serviciul divin l'a sĕvîrşit însuşĭ metropolitul primat, încunjurat de numĕros cler. După terminarea serviciuluĭ divin, regele şi regina şi principii au eşit în uşa bisericei, de unde M. Sa Regele Carol a rostit următórea cuvêntare:

„Peste două vécurĭ au trecut de când „spătarul Mihaiŭ Cantacuzino a ridicat aci, „în mijlocul pădurilor nepĕtrunse, o biseri„cuţă cu chilióre, încunjurată cu ziduri ca „loc de reculegere şi liman de odihnă şi „adăpostire pentru trecĕtorii rĕtăciţĭ. Sute „de anĭ acest sfânt aşedămênt a rĕmas de„parte de sgomotul lumei, ferit de vije„liile ce sguduise Ţéra. Mai târdiu, când „mişcarea comercială între România şi „Transilvania a început a se desvolta, s'a „mărit schitul şi s'a clădit încă o biserică „mai încăpĕtóre, care a atras mii de cre„dincioşĭ din tótă împrejurimea.

„Nicĭ dulcĭ amintirĭ Ne légă de „acéstă veche biserică, acuma dărîmată, în „care am înălţat cu Familia Mea, mai bine „de un sfert de veac, rugele Nóstre cătră „Atotputernicul.

„In acest lung şir de anĭ mănăstirea „Sinaia a fost scaunul Meu domnesc, pri„mind astfel o sfinţire istorică.

„In acest timp, doi anĭ după rĕsboiul „glorios pentru neatĕrnare, valea Prahovei „a fost înzestrată cu calea ferată, care a „legat acéstă regiune, odinióră sĕlbatică, „cu ţéra şi străinătatea, şi s'a ridicat cas„telul Peleşului, devenit légănul Dinastiei „române. Tot atuncĭ, ca prin farmec, s'a „înfiinţat pe pólele mănăstirei un oraşel „care-l încinge ca un brêu minunat.

„Astfel pustia, vecĭnic cutreerată de „tâlharĭ şi făcĕtorĭ de rele, s'a preschimbat „în adevĕrat raiŭ al căruĭ renume trece „departe peste hotarele Româniеi.

„In faţa acestui avênt neaşteptat, „Eforia a hotărît sĕ reclădéscă bisesica cea „mare pe vechile ei temelii. După o trudă „de mai mulţĭ anĭ, o biserică nouă, bogat „împodobită, se înalţă astădĭ înaintea ochi„lor noştri; ea strălucesce cu o nouă splen„dóre, vrednică de desvoltarea şi însemnă„tatea locului şi din turnurile sale clopo„tele rĕsună departe prin munţĭ şi văi che„mând érăşĭ pe credincioşĭ la slujbă.

„Bisericile şi mănăstirile sunt aprópe „singurele monumente ce ne-au rĕmas din „trecut; ele au astfel o însemnătate deo„sebită pentru istoria Patriei, căcĭ inscrip„ţiunile păstrate pe zidurile lor au fost de „multe-orĭ singura călăuză a istoricului „pentru a determina domnia Hospodarilor, „obârşia némurilor, cârmuirea vlădicilor şi „faptele rĕsboinice.

„Fie ca acéstă frumósă biserică astădĭ „têrnosită, cu hramul sfintei Treime, de „Inalt Prea Sfinţia Sa Metropolitul Ungro„Vlachiei, Primat al Româniеi, în al 38-lea „an al domniei Mele, sĕ amintéscă încă în „vremurile cele mai depărtate marea epocă „a redeşteptării naţionale, a neatĕrnării şi a „înălţării Româniеi.

„Rog pe Dumnedeŭ sĕ binecuvênteze „acest sfânt locaş, ridicat în creerii Carpa„ţilor spre cinstea şi slava Luĭ.

„Voiŭ păstra o amintire scumpă de „acéstă frumósă serbare, la care cu o vie „plăcere am luat parte şi mulţumesc căl„duros Eforiei de însemnatul ei sprijin pen„tru desvoltarea şi înfrumseţarea Sinaiei „de care ne putem mândri astădĭ şi pe care „o privesc ca un adevĕrat mărgăritar al „regatului Româniеi“.

Alegerea de la Dobra.

Voim sĕ informăm şi pe cetitorii „Gazetei“ de Dumineca despre resultatul alegerei de deputat de la Dobra (comit. Hunedórei).

Afară de candidatul guvernamental Farkas, au candidat, cum scim, şi doi Românĭ: d-nii Dr. Aurel Vlad şi Dr. A. Munteanu. Nicĭ unul, nicĭ altul n'au fost candidat al partidului naţional, ci amêndoi au declarat înaintea alegĕtorilor, că nu primesc programul partidului naţional român, decât numai ciuntit, după-cum le vine la socotélă, fără ca sĕ se pótă provoca la vre-o hotărîre naţională în privinţa acésta. Pentru ei aşa-dér nu mai esistă partidul naţional, nu mai esistă nicĭ programul partidului naţional. Li-a fost întru nimic de a călca hotărîrile conferenţelor nóstre naţionale şi a merge de capul lor, fără a ţiné sémă de voinţa naţiunei nóstre, şi de solidaritatea pe care ne-am legat a o păstra cu toţii.

Deosebirea între ceĭ doi candidaţi în privinţa procederei a fost numai, că Dr. Vlad vré cu orĭ-ce preţ sĕ trécă de representant naţional, pe când Dr. Munteanu a declarat, că recunósce însu-şĭ, că s'a abătut cu totul de la drumul drept, pretins de solidaritatea partidului naţional şi că, decĭ, n'ar puté figura, decât numai înafară de partid.

Dr. Vlad a fost ales cu 256 voturĭ faţă cu 204, câte le-a primit candidatul Farkas. Dr. A. Munteanu, şi a retras candidatura în decursul alegerii.

Nu-i vorbă, alegĕtorii — carĭ ceĭ mai mulţĭ vor fi fost în bună credinţă că lucréză aşa cum cer interesele partidului nostru naţional — s'au purtat bărbătesce, ca sĕ scótă pe candidatul român faţă cu cel unguresc. Naţiunea va cere însĕ de la conducĕtorii acestor alegĕtorĭ lămurire, de ce n'au tras la dare de sémă pe candidatul lor, care li-a spus, că vré sĕ fie ales ca deputat naţionalist, când el li-a declarat, că nu primesce programul partidului naţional, decât numai ciuntindu-l şi ştergĕnd cutare şi cutare punct din el.

Étă de ce noi — orĭ cât de binevoitorĭ am fi, şi orĭ cât de mult am preţui simţul românesc al alegĕtorilor din cercul Dobrei — nu ne putem bucura de acéstă alegere.

---

eu o sĕ-i pun în pămênt şi în câmp. Ah, dămi-i.... Iţĭ trebue o singură nópte şi eştĭ bogat. Fă o faptă bună. Tot şeştĭ tu pierdut... N'ai nicĭ un rost, şi eu... Ah, dă-mi-i...

Celcaş se sprijini cu mânile în nisip, se aplecĭ înapoi, rĕmase pe loc încremenit şi speriat, se uită tăcênd la băiat, care-şĭ sprijinise capul de genunchiĭ luĭ şi se ruga pe şoptite. Il împinse îndĕrĕt, sări în sus, vîrî mâna în buzunar şi aruncă luĭ Gavril bancnotele:

— Na, câne, crépă! răcni el iritat, cuprins de o milă chinuitóre şi de ură.

După-ce aruncă banii, se simţi erou. In ochii, în tótă figura luĭ se citea sumeţia.

— Eu singur voiam sĕ-ţĭ dau mai mult. Te compătimeam erĭ când mĭ-am adus aminte de sat. Mĕ gândeam: vréu sĕ ajut pe băiatul ăsta. Am aşteptat sĕ vĕd, ce-o sĕ facĭ. O sĕ te rogĭ? Şi tu.... cerşitorule! Cum póte cine-va sĕ se chinuéscă aşa pentru banĭ! Dobitocule! Diavole lacom! Vĕ vindeţĭ pentru cincĭ copeicĭ...

— Dragul meu! Dumnedeu sĕ-ţĭ ajute! Ce am eu acum! Mii! Sunt bogat, dise Gavril vesel; tremura din tot corpul, băgênd banii în pieptar. Ah, dragul meu, n'am sĕ te uit nicĭ-odată. O sĕ spun nevestei şi copiilor mei: rugaţi-vĕ pentru el.

Celcaş îl asculta, privind la faţa luĭ schimonosită de bucurie şi lăcomie. El, hoţul şi vagabondul, smuls de la tóte bucuriile vieţii, simţia că nu fusese în tótă viéţa luĭ atât de lacom şi de josnic. Nicĭodată nu va fi astfel. Gândul şi simţĕmêntul acesta 'l făcea sĕ-şĭ cunóscă libertatea şi superioritatea.

— M'ai făcut fericit, dise Gavril şi apucă mâna luĭ Celcaş, ţinĕnd'o în faţa luĭ.

Celcaş tăcù şi-şĭ arĕta dinţii ca lupul.

Gavril îşĭ dădù drum liber simţirilor.

— Şi eu la ce mĕ gândeam! Când veneam încóce şi vĕdusem banii, mĕ gândeam: sĕ-i dau — ţie — cu lopata una în cap şi e gata. Caniĭ mĭ-aşĭ lua şi pe el — adecă pe tine — sĕ-l arunc în mare. Cine o sĕ-i simtă lipsa? Şi de l'ar găsi, n'au sĕ cerceteze mult cine şi cum l'a omorît. Nu e un om pentru care sĕ se facă multă gălăgie. E de prisos pe lume. Cine o sĕ-i ia partea!.... Aşa gândeam—

— Adu banii încóa! urlă Celcaş şi apucă pe Gavril de beregată.

Gavril vrù sĕ scape, dér braţul celălalt al luĭ Celcaş îl cuprinse ca un şerpe... Se audi pîrâitul cămăşii, care se rupea.

Gavril rĕmas lungit pe nisip, cu ochii tîmpiţĭ. Intinse degetele în aer şi începù sĕ dea din picióre.

Celcaş sta drept, cu corpul luĭ subţire de fiéră de pradă; îşĭ arăta dinţii ca un lup şi rîse scurt şi sarcastic, pe când mustăţile 'i tremurau nervos.

Nicĭ-odată în viéţa luĭ nu fusese lovit mai rĕu ca acum şi nicĭ-odată nu fusese mai amărît.

— Ei, eştĭ fericit? întrebă el rîdênd, întórse spatele şi porni pe drumul spre oraş. Dér de-abia făcuse dece paşĭ şi Gavril se aplecă ca o pisică, îngenunchiă, întinse mâna, luă o piétră rotundă şi aruncând'o după Celcaş, strigă cu mânie:

— Ţine!

Celcaş tuşi încet, puse mâna la cap, se clătină, se întórse spre Gavril şi cădù cu faţa în nisip.

Gavril încremenise. Celcaş mişcă piciorul, încercă sĕ ridice capul şi se întinse drept. Gavril începù sĕ alerge spre stepa învĕluită în céţa întunecósă, pe al căreĭ ceriŭ atêrna un nor negru şi colţuros.

Valurile murmurau udând năsipul, se pierdeau în el, apoi veneau altele.

Începù sĕ plouă, întâiŭ încet, apoi plóia se înteţi şi firele lungĭ de plóie cădênd din nori, formau o plasă désă. Acéstă plasă acoperi tótă întinderea stepei şi a mărei.

Gavril dispăruse. Mult timp nu se vĕdù nimic alt-ceva, decât plóia şi corpul lung al unuĭ om întins pe nisip. Dér deodată apărù din plasa de plóie Gavril, alergênd mai mult, sburând ca o pasĕre; s'apropie de Celcaş, cădù lângă el şi începù sĕ-l întórcă pe tóte părţile. Işĭ simţi mâna udă de ceva cald şi lipicios. Tresări şi se dădù înapoi, palid, ca înebunit.

— Frate, scólă-te! şopti el la urechea luĭ Celcaş.

In curênd se vor convinge toţi cei ce au judecată sănătósă, că nu pe acéstă cale de desbinare de la marele trup naţional se póte aduce folos neamului nostru mult încercat şi causei sale atât de urgisite de duşmanii săi seculari.

Pastorala inaugurală a episcopului I. I. Papp.

Noul episcop al Aradului P. S. Sa Ioan I. *Papp* a dat următórea pastorală către clerul şi poporul diecesei Aradului.

Iubitului cler şi tuturor învĕţătorilor şi credincioşilor din eparchia Aradului, dar şi pace de la Dumnedeu Tatăl şi Domnul nostru Isus Christos împreună cu salutarea nóstră archierésca!

„Pace vouĕ!“
Ioan cap. 20 v. 19.

După darul şi îndurarea Preasfântului şi de viéţă făcĕtorului Duh, care Domnul nostru Isus Christos l-a dat sfinţilor sĕi învĕţăcei şi apostolĭ şi de atuncĭ toţĭ următorii lor l-au moştenit unii de la alţii, învrenicindu-ne şi pe noi a primi preasfântul dar al archieriei şi devenind astfel vasul ales al Domnului, astădĭ în Dumineca a cincea după sfânta înviere a Domnului ne-am şi introdus în vĕduvitul scaun episcopesc al eparchieĭ Aradului prin preacuviosul protosincel Dr. Euşebiu Roşca ca mandatariul Inalt preasfinţitului domn Archiepiscop şi Mitropolit al nostru Ioan Meţianu, luând de odată şi conducerea diecesei ca şi episcop instituit canonicesce.

Serviciul îndelungat de peste 34 ani prestat bisericei neîntrerupt aicĭ în centrul diecesei, mĕ îndreptăţesce a susţiné, că vĕ cunosc pe voi, vĕ cunosc dorinţele şi aspiraţiunile, precum cunosc şi lipsele şi trebuinţele vóstre, dér tot asemenea trebue sĕ presupun şi despre voi, că nu numai mĕ cunóscetĭ personal, ci din trecutul meu şi din modul cum am condus diecesa ca locţiitor de episcop timp de un an şi mai bine, din programul scurt, desfăşurat cu ocasiunea alegerii, din cuvêntarea ţinută cu ocasiunea hirotonirei şi din cea de la actul întroducerei mele, tóte comunicate prin organul oficial al diecesei, „Biserica şi Şcóla“, aţĭ putut şi puteţĭ înţelege nu numai vederile de carĭ mi-se preocupă mintea şi cugetul, dér şi dorinţele de carĭ se inspiră şi pentru carĭ se încăldesce sufletul meu şi carĭ tóte culminéză în dorinţa fierbinte, de a întări dragostea creştină între voi şi prin voi, dragostea către biserică, credinţa şi alipirea către tron şi iubire de patrie între legătura păcii.

De aceea acum când pentru prima dată mĕ transpun cu duhul în mijlocul vostru, când pentru prima dată vorbesc cu voi din scaunul archieresc, nu aflu cuvinte mai dulcĭ pentru a vĕ saluta şi a vĕ întimpina, decât dicêndu-vĕ „Pace vouĕ!“

„Pace vouĕ!“ a fost cel dintâiŭ cuvênt, cu care mântuitorul lumii s'a adresat învĕţăceilor sĕi după mărita sa înviere din morţĭ „pace vouĕ“ vĕ dic şi eu, părintele vostru în diua ridicărei şi întroducerei mele în tronul archieresc şi acésta nu numai pentru a vĕ arăta duhul de care este inspirată inima mea şi întréga mea fiinţă dér şi pentru a vĕ încredinţa despre dorinţa şi convingerea mea, că numai prin legătura păcii este posibilă întărirea dragostei creştine şi numai prin duhul păcii ţin posibil a îmbina dorinţa inimei mele cu trebuinţa sufletului vostru, pentru-că pacea cu sine, cu ai sĕi şi cu societatea, dă dovadă despre liniştea sufletului, dă creştinului puterea de luptă şi de muncă spornică şi binecuvêntată şi numai liniştea sufletului îĭ dă creştinului tăria de apĕrare şi resistenţă contra ispitelor şi greutăţilor vieţii.

De aceea în conșciinţa sublimei misiunĭ la care m'a chemat încrederea representanţei clerului şi poporului din eparchia Aradului, care încredere a obţinut şi preaînalta întărire din partea Majestăţei Sale preagraţiosului nostru împĕrat şi rege apostolic Francisc Iosif I., în consciinţa legăturei sfinte dintre mine şi voi, de după care eu v'am devenit vouĕ părinte, ér voi mie fiĭ sufletescĭ, sunt consciu de datorinţa de a vĕ conduce la păşunea dreptei credinţe, a dragostei şi a nădejdei creştine şi de a vĕ adăpa din isvorul limpede al nestricăciunii, din isvorul bogat al stricăciunii vremelnice şi vecînice, din acel isvor nesecat, care ni l'a deschis mântuitorul Christos prin nascerea sa din preacurata fecióră, prin patima sa pe cruce de bunăvoie şi prin prĕluminata sa înviere din morţĭ.

Mi-am luat decĭ de problemă a vieţii şi a activităţii, de a vĕ conduce pe voi în spiritul evangeliei lui Christos, al păcii şi al dragostei creştine, şi mi-am impus de datorinţă a urma învĕţăturei Domnului, care prin marele prooroc Isaia vorbind despre lăţirea slujbei celei dumnedeescĭ aşa dice: „Şi în ce chip mângâie pe cineva mamă-sa, aşa şi eu voiŭ mângâia pe voi şi în Ierusalim vĕ veţĭ mângâia“. (Isaia c. 66 v. 13.)

Spre a vĕ face sĕ cunósceţĭ şi înţelegeţĭ, că sunt consciu de acéstă datorinţă, care este şi dorinţa sufletului meu şi pentru a vĕ arăta, că voesc a-mĭ împlini acéstă sublimă şi frumósă chemare, dér şi grea datorinţă, cum sĕ mĕ adresez vouĕ mai la înţeles, decât dicêndu-vĕ: „Veniţĭ fiilor, ascultaţi-mĕ pe mine, frica Domnului voiu învĕţa pe voi“. (Ps. 33 v. 11.) Vĕ adresez adecă aceste cuvinte dulcĭ, pentru a vĕ aduce aminte, că aşa a grăit către voi sf. maică biserică prin rostul învĕţătorului în şcólă atuncĭ, când pentru prima-dată aţĭ început a gusta din laptele creştinătăţii; vĕ dic vouĕ cu blândeţa şi iubirea părintéscă: „Sĕ ne curăţim simţirile şi sĕ vedem pe Christos strălucind“. (Canonul sf. Invierĭ). Vĕ dic vouĕ acestea, pentru-că atuncĭ, când este vorbă despre întărirea dragostei creştine între legătura păcii, nu putem pierde din vedere, că Christos este pacea nóstră (Pavel către Efeseni cap. 2 v. 14), decĭ ca sĕ ne desbrăcăm de omul cel vechiŭ şi sĕ ne îmbrăcăm în omul cel nou, trebue sĕ ne transpunem cu inima în timpul fericirei de odinióră, când adecă nu cunósceam binele şi rĕul, orĭ décă am ajuns a sci deosebi binele de rĕu, sĕ ne curăţim simţirile, mintea şi inima de tot ce este contra învĕţăturei lui Christos, de tot ce este contra păcii şi a dragostei creştine, şi în lucrurile nóstre sĕ nu pornim după înclinările şi poftele inimei, ci sĕ ne luăm de îndreptar judecata minţii sănĕtóse şi plinĭ de tărie şi resoluţiune sĕ ne supunem voinţei lui Dumnedeu cu tótă resignaţiunea, gata a-şĭ împlini cu credinţă şi cu dragoste poruncile şi voia lui.

Sĕ ne împlinim dér prima datorinţă: sĕ iubim pe Dumnedeu din tótă inima şi din tot cugetul şi cu tótă virtutea nóstră, ér pe de-aprópele nostru ca pe noi înşine; sĕ ne întărim tot mai mult în credinta în Dumnedeu şi sĕ ţinem tot mai strînse legăturile cu biserica nóstră ortodocsă, scutul şi adăpostul moşilor şi strămoşilor noştri; sĕ cultivăm tot mai mult acea virtute, care o numim dragoste creştină, ér credinţa nóstră sĕ nu o mărturisim numai cu buzele, ci sĕ o arătăm prin fapte şi înainte de tóte prin viéţa religiósă-morală bine plăcută lui Dumnedeu şi ómenilor, de asemenea prin esemplul moşilor şi strămoşilor noştri de a suporta cu blândeţă tóte greutăţile vieţii, ér dragostea către deaprópele deasemenea sĕ o arătăm prin fapte, urmând sfatul marelui apostol al neamurilor, care în cartea către Evrei aşa învaţă: „Pacea s'o iubiţĭ cu toţii şi sfinţenia, fără de care nimenĭ nu va vedé pe Dumnedeu“ (cap. 12. v. 14), ér în cea către Efeseni tot acelaşĭ apostol dice: „Sĕ fiţĭ unul către altul bunĭ şi milostivĭ, iertând unul altuia, precum şi Dumnedeu v'a ertat vouĕ întru Christos“.

Când vĕ sfătuesc la aceste, trebue sĕ vĕ pun în vedere şi faptul, că noi nu suntem numai bisericanĭ, ci suntem şi cetăţenĭ, şi ca atarĭ deosebită datorinţă avem sĕ cultivăm şi sĕ lăsăm urmaşilor, precum am moştenit şi noi de la străbunii noştri, credinţa neclintită şi supunerea omagială către Inaltul Tron şi către casa domnitóre; sĕ cultivăm supunerea către înalta stăpânire şi către legile ţerii, precum şi către tóte autorităţile, carĭ îşĭ au de scop ordinea legală în stat şi fericirea popórelor din acéstă patrie: sĕ cultivăm iubirea către patria nóstră comună şi către toţĭ cetăţenii din acéstă patrie, fără deosebire de confesiune şi naţionalitate.

Şi fiind-că tóte aceste nu le putem dovedi în altă formă, decât prin împlinirea obligamentelor impuse de legile patriei, astfel precum avem îndreptăţirea a ne folosi de favorurile garantate prin legile esistente, datorĭ suntem tot în asemenea mĕsură atât faţă de biserică, cât şi faţă de patrie sĕ ne împlinim datorinţa pe tóte liniile, pentru că împlinirea datorinţelor cu acurateţă procură omului liniştea sufletului, de care tot insul tocmai atâta trebuinţă are, câtă lipsă are corpul de pânea de tóte dilele.

Sfătuindu-vĕ şi îndrumându-vĕ astfel la împlinirea tuturor datorinţelor vóstre ca cetăţenĭ şi bisericanĭ, Vĕ mai dic vouĕ ca Apostolul şi evanghelistul Ioan: „Iubiţilor, sĕ nu credeţĭ la tot duchul, ci sĕ ispitiţĭ duchurile, de sunt orĭ nu de la Dumnedeu? pentru-că mulţĭ proroci mincinoşĭ au eşit în lume“ (Cartea sobornicéscă I. cap. 4 v. 1.)

Şi urmând în direcţiunea arătată mai sus, mĕ cred în drept a cere şi a aştepta şi eŭ sprijinul vostru spre binele şi prosperarea afacerilor nóstre bisericescĭ, scolare şi fundaţionale şi spre binele vostru al tuturor şi al sfintei nóstre mame biserici.

După carĭ recomandându-mĕ rugăciunilor vóstre evlavióse, cu binecuvêntarea archierésca am rĕmas

Arad, la 4/17 Maiŭ 1903.

Al vostru tuturor
de bine voitor episcop
Ioan Papp.

Congresul Ligei culturale.

In diua întâia şi a doua de Rosalii s'a ţinut în Bucurescĭ congresul anual al Ligeĭ. La congres au luat parte delegaţĭ din numĕróse oraşe ale ţĕrii. După-ce în diua primă s'a constituit biroul, preşedintele d. Petre *Grădişteanu* a vorbit de relele de carĭ a suferit Liga. A dis, că Liga nu trebue sĕ facă politică şi d-sa deşi e liberal din convingere, a desaprobat din causa acésta ultimele manifestaţiunĭ studenţescĭ, carĭ aveau un caracter pur politic. A promis, că va merge din oraş în oraş făcênd sĕ se mărescă venitele Ligei. Censorul d. Grig. *Balota* cetesce apoi raportul asupra situaţiei financiare a Ligei.

In şedinţa de după amédĭ s'a discutat asupra cestiunei de recunóscere a Ligei ca persónă morală. D. *Chiţu* deputat, a întrebat pe d. Grădişteanu de ce n'a făcut sĕ se aducă în Senat un proect de lege în acest sens. D. *Grădişteanu* a rĕspuns că s'a adresat atât miniştrilor cât şi senatorilor, dér toţĭ au rĕspuns că nu pot sĕ susţie recunóscerea Ligei ca persónă morală, pentru-că e o societate cu scopurĭ, carĭ nu convin unor vecinĭ. D. *Chiţu:* Trebuia sĕ propuĭ în Senat proiectul şi sĕ fi poftit miniştriĭ şi senatoriĭ sĕ-l fi respins. D. *Em Antonescu* e de părere, că pe calea propusă de d. Chiţu nu se va puté obţiné re-

---

Inviorat de plóie, acesta 'şĭ veni în simţirĭ, împinse pe Gavril şi-i dise răguşit: du-te.... plécă!

— Frate, iértă-mĕ.... Intrase necuratul în mine, şopti Gavril tremurând şi sărută mâna lui Celcaş.

— Plécă.... plécă, gemŭ acesta.

— Ia-mĭ pĕcatul de pe sufiet, dragă, iértă-mĕ.

— Plécă.... du-te dracului! strigă Celcaş şi se ridică pe nisip.

Faţa-i era palidă şi mâniósă. Ochii lui turburĭ se închideau mereu, par'că i-ar fi fost tare somn.

— Ce mai vreĭ? Ai făcut ce-ai vrut.... plécă, du-te! şi voi sĕ împingă cu piciorul pe Gavril, care rĕmase zdrobit. Dér nu putŭ. Şi ar fi cădut din nou, décă acesta nu l'ar fi ţinut de umerĭ.

Acum faţa palidă a lui Celcaş era la aceeaşĭ înălţime cu a lui Gavril. Amêndoi erau palidĭ, prăpădiţĭ şi înfricoşaţĭ.

— Ptiŭ! şi Celcaş scuipă în ochii deschişĭ marĭ ai lui Gavril.

Acesta îşĭ şterse umilit ochii cu mâneca cămăşiĭ şi şopti:

— Fă-mĭ ce vreĭ. N'am sĕ spun nimic. Iértă-mĕ, pentru numele lui Hristos.

— Tu, vierme, nicĭ sĕ pĕcătuescĭ nu scii! strigă Celcaş dispreţuitor. Rupse o bucată din cămaşă şi începŭ sĕ-şĭ lege rana. Din când în când scrîşnia din dinţĭ.

— Ai luat banii? întrebă el cu dispreţ.

— Nu i-am luat, nu-mĭ trebuesc! Aduc nenorocire!

Celcaş vîrî mâna în buzunarul hainei, scóse bancnotele, puse una îndĕrĕt şi pe celelalte le aruncă lui Gavril.

— Ia şi du-te.

— Nu-i iau, frate. Nu pot! Iértă-mĕ!

— Ia-i când îţĭ spun! răcni Celcaş şi holbă grozav ochii.

— Iartă-mĕ, décă vreĭ sĕ-i iau, dise Gavril şi se aruncă la picióréle lui Celcaş, pe nisipul udat de plóie.

— Minţĭ, o sĕ-i ieĭ, vierme, dise Celcaş convins, ridică pe Gavril de pĕr şi-i puse banii în mână.

— Ia-i, ia-i. Dór' n'ai lucrat de géba. Ia-i, nu-ţĭ fie frică. Nu-ţĭ fie ruşine, că era cât p'aci sĕ omorĭ un om. Pentru un astfel de om ca mine, n'o sĕ-ţĭ céră nimenĭ socotélă. Ba au sĕ-ţĭ mai mulţuméscă, când vor afla. Na, ia! Nimenĭ n'are sĕ afle ce-ai făcut, dér tu meriţĭ o rĕsplătă. Na-ţĭ-o!

Gavril vĕdŭ că Celcaş rîde. Acésta-l mai uşură puţin. Strînse banii în mână.

— Frate, o sĕ mĕ ierţĭ, spune? Da? întrebă el plângĕtor.

— Dragul meu! respunse Celcaş pe acelaşĭ ton. Se ridică în sus, dér se clătină pe picióre. „De ce sĕ te iert? N'am de ce. Astădĭ tu mie, mâne eu ţie“....

— Ah, frate, frate! suspină Gavril trist, şi clătină capul.

Celcaş rĕmase în faţa lui, zimbind ciudat. Cârpa de pe capul lui se roşia din ce în ce, semăna acum cu un turban turcesc.

Ploua cu găléta. Marea mugea înăbuşit şi valurile se isbeau sĕlbatice şi mâniose de mal.

Amêndoi tăcură cât-va.

— Ei, rĕmâi sĕnătos! dise Celcaş batjocoritor şi rece, pregătindu-se sĕ plece.

Se împiedeca la mers şi-şĭ sprijinea capul cu palma dréptă, ér cu mâna stângă 'şĭ tot trăgea mustaţa lui castanie.

Gavril se uită lung după el, până ce-l vĕdŭ dispărênd în plóia, care cădea mereu în firĕ lungĭ subţirĭ, învĕluind totul de jur împrejur într'o ceţă grósă cenuşie.

Gavril îşĭ scóse căciula lui udă, se închină, privi banii pe carĭ îi ţinea strînşĭ în mână, respiră uşurat, şi-i ascunse în pieptar. Apoi o luă cu paşĭ marĭ de-alungul malului, în partea opusă celei luate de Celcaş.

Marea urla şi asvêrlia talazurĭ marĭ pe malul nisipos. Plóia biciuia apa şi pământul, vêntul vijia. De desimea plóei nu se puté vedé nicĭ cerul, nicĭ depărtarea.

Apa spălase pata de sânge de pe locul unde zăcuse Celcaş. Spălă şi urmele paşilor lui Celcaş şi ale băiatului de pe nisipul mării.... şi pe malul pustiu nu mai rĕmase nicĭ un semn, care sĕ amintéscă mica dramă, ce se petrecuse între douĕ fiinţe omenescĭ.

(„Revista idealistă“.)

Tradus de: *Lia Măgură.*

cunoscerea Ligei ca persónă morală. D-sa a declarat, că trebue sĕ se modifice codul civil, în sensul celuĭ german, lăsându-se liberă formarea societăților, carĭ n'au un caracter economic. Congresul însĕ, în majoritate, a dat d-lui Grădișteanu însărcinarea de a face sĕ se presente în Senat un proect de lege pentru recunóscerea Ligei ca persónă morală. D. *Grădișteanu* a declarat, că va ridica cestiunea în una din primele ședințe ale Senatului. Au fost aleșĭ apoi cincĭ membri în comisiunea de verificare: D. Carp, Chețianu, Al. Petrovicĭ, M. Băileanu și Daniel Klein.

Ședința s'a ridicat la óra 5.

In ședința de a doua-ḑi s'a ascultat raportul comisiunei însărcinată cu verificarea casei Ligei. *D. Iliescu* dela Piteștĭ a constat, că la Ligă de un timp încóce se împuținéză numĕrul membrilor și a arătat mijlócele prin carĭ Liga ar puté deveni puternică și ca moral și ca material. In acest scop, a propus sĕ se organiseze o loterie de un milion. D-na *Smara* într'o vorbire însuflețită mustréză Liga, că n'a înscris până acuma în ea pe mamele, soțiile, surorile și ficele lor. D-sa termină propunĕnd ca: 1) Scopul Ligei sĕ fie arătat pe cale didactică tuturor școlarilor; 2) Sĕ se facă așa ca tóte societățile cu scopurĭ culturale sĕ aibă legăturĭ cu Liga; 3) Sĕ se facă propagare pentru cultivarea limbei românescĭ în societatea înaltă și 4) Sĕ se înființeze un museu al renascereĭ naționale. D. Magnus *Băileanu* acusă Liga, că dórme, de-óre-ce timp de 3—4 anĭ n'a făcut nimic pentru „unitatea culturală a Românilor" cum se intituléză. Nu ne trebue o Ligă mórtă, a încheiat d-sa, ne lipsim de ea. Ne trebue o Ligă vigurósă, care sĕ-șĭ aducă la îndeplinire înaltul sĕu scop. D. Petre *Grădișteanu* rĕspunde, că a făcut aceea ce a putut și decă alțiĭ se cred în mĕsură sĕ facă mai mult la Ligă, n'au decât sĕ vie s'o conducă. Sfĕrșesce prin a declara că îșĭ dă dimisiunea și sĕ se alégă d. Băileanu în locul d sale.

In ședința de după amiadĭ ținută sub președinta d-lui Mândru (Iașĭ), D. Gr. *Macri* a vorbit despre recunóscerea Ligei ca persónă morală. D-sa este de părere ca sĕ nu se recunóscă Liga, pentru-că astfel ar puté fi stânjenită în acțiunea ei. D. Al. *Florescu*, secretarul Ligei, a luat cuvêntul pentru a rĕspunde acusărilor aduse de d. Magnus Băileanu. D. Aurel *Popovicĭ* a criticat apoĭ pe ómeniĭ politicĭ din țéră afirmând că ei de multe-orĭ cu încătușat activitatea Ligei. D. Petre *Grădișteanu*, președintele Ligei rógă congresul sĕ dea un vot clar, categoric, asupra încrederei ce o are în comitetul esecutiv și în președinte. Recunósce că naționaliștiĭ noștri au făcut o greșală mare de au boicotat Liga, deși la început le-a servit multora pentru a-șĭ face interesele.

In privința recunóscerei ca persónă juridică a Ligei are alte idei. Cumcă Liga nu e ignorată o dovedesce printr'o telegramă ce a primit'o dela M. S. Regele anul trecut ca rĕspuns la salutarea congresului Ligei. Congresul strigă într'un glas: *„Sĕ trăiască M. S. Regele"*.

Se adoptéză apoi o moțiune, prin care congresul respinge demisiunea d-lui președinte al Ligei, Petre Grădișteanu, și descarcă comitetul esecutiv de gestiunea sa. Au mai vorbit d-niĭ Vasilescu, student dela Iașĭ și delegat, Daniel Klein (Bacău) d. Ianculescu și Tache Policrat.

Cu acestea s'a închis congresul la órele 8 séra, după-ce mai întâiŭ s'a trimes o telegramă către M. S. Regele, semnată de președintele Ligei, cu ocasiunea celui de al XII-lea congres.

SCIRILE DILEI.

— 31 Maiŭ v.

Membrii noi ai „Asociațiunei". Ni se comunică din partea comitetului desp. I (Brașov) al „Asociațiunei", că afară de d-l Dr. *Ioan Hosanu*, care s'a înscris ca *membru fondator* al „Asociațiunei", plătind suma de 400 cor., ḑilele acestea s'a mai înscris ca *membru pe viéță* cu suma de 200 cor. d-l notar public regesc *Petru Nemeș*, care până acum a fost membru ordinar al „Asociațiunei". Dênsul a oferit spre scopul acesta două acțiunĭ de câte 100 cor. de ale institutului de credit și de economii „Arieșana" din Turda. — Fie, ca esemplul acestor vrednicĭ bărbațĭ sĕ afle cât mai numĕroșĭ imitatorĭ!

Coróne eterne. Dómna *Letiția Stoica n. St. Șuluțiu*, soție de medic în Bran și d-l *Vic. Tordășianu*, presidentul „Reuniunei sodalilor românĭ din Sibiiu", au dăruit prima 8. ér cestalalt 5 cor. la fondul vĕduvelor și orfanilor meseriașilor românĭ, întru eternisarea memorie mult regretatului lor vĕr *Teofil Frâncu*, fost șef de birou în ministeriul instrucțiunei publice din România.

Proces de calomnie intentat de un fișpan. Fișpanul Sandor János din comitatul Mureș-Turda a intentat proces, lui Kerekes Gabor, pentru că acesta într'o adresă trimisă ministeriului l'a acusat pe Sándor că e fecior de ómenĭ seracĭ și *Român de origine*, ér predicatul nobilitar de Csikszentmihály îl usurpéză. La pertractarea din Ibasfalĕu Kerekes Gábor, asesor la scaunul orfanilor în pensiune, om de 76 anĭ, cu lacrĕmile în ochĭ șĭ-a cerut iertare de la Sandor, care l'a și iertat, cerênd de la tribunal sĕ-i ḑea o pedépsă mică. Tribunalul l'a amendat pe Kerekes cu 1(0 cor. amendă principală și 50 corone amendă secundară.

Ajutóre pentru ucenicii de meseriași. La Asociațiunea pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilor românĭ din Brașov, sunt de împărțit ajutóre pentru ucenicii aplicați în Brașov. Petițiile însoțite de contractele cu măiestri, de carte de botez și atestate de sĕrăcie, se vor înainta comitetului până la 25 Iunie a. c.

Atac. Gazetele vienese ne aduc vestea, că erĭ, la Viena, deputatul român din Reichstagul vienes, Dr. Lupu din Bucovina, a fost atacat pe stradă de un Simicĭ, profesor sêrb, lovindu-l peste obraz. A intervenit poliția și a arestat pe nebun. După informațiunile culese, acéstă pornire sĕlbatică a lui Simicĭ, se datoresce faptului, că d-l Lupu refusă a da pe nepóta sa în căsĕtorie lui Simicĭ, care a fost espulsat tot din acéstă causă, ḑilele trecute, din Cernăuțĭ.

Turburărĭ antisemite în Rusia. In Polonia ruséscă, la confinele granițelor despre Germania și Austria, țĕranii au năvălit în têrgușórele Berecztezko și Byalystok, unde au prădat prăvăliile evreilor, scoțênd tot din case și sfărîmând mobilele dându-le jos în mijlocul stradelor. Se socotesc ca la 20.000 țĕranii ce au luat parte la acéstă rĕscólă. Familiile evreilor părăsesc localitățile, trecênd în mase granițele.

Dinamitarḑii din Salonic. „Neue Freie Presse" scrie: La 6 Iunie st. n. s'a dat la Salonic sentința în contra dinamitardilor bulgarĭ. Desbaterile procesului au fost fórte seriόse și au făcut o adêncă impresie; la ele au asistat membrii autorităților otomane. Actul de acusare, în turcesce, ocupa un-spre-ḑece paginĭ de cólă. Actul e bine redactat și dovedesce o mare consciințiositate în ce privesce facerea anchetei, exactitatea probelor și marea îngrijire la adunarea materialului. Nicĭ un tribunal european n'ar fi procedat mai consciințios. După cetirea actului, care dura o jumĕtate de oră, judecătorul Edhib-pașa declară că acusații sunt vinovațĭ și conform legii îi condamnă la mórte. Condamnații sunt: Paul Poceff, autorul atentatului de pe vaporul Quadalquivir, Marco Stoian, cel care a săpat mina sub banca otomană, și Milan Arsov.

La fondul de 20 banĭ, întemeiat de „Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu" pentru acuirarea unei case cu hală de vêndare pe séma meseriașilor noștri au mai dăruit: „Un pretin al lucrurilor bune" 4 cor. 80 banĭ, Ioan Salco, locotenet în pens. (Mercurea) 1 cor.; Oct. Mureșianu, cleric, 1 cor. și Vic. Tordășianu, 20 banĭ.

Inundațiile și incendiile de pădurĭ în America. Orașul și baia New-Yorkului sunt tot acoperite de un nor des de fum încărcat cu un miros de rășină care înécă și orbesce pe trecĕtorĭ. Acest imens nor, care se póte vedé de la o distanță de șése sute de mile împedecă într'o mĕsură órecare navigațiunea în fața New-Yorkului și la Baltimora. Din acéstă causă, transatlanticul german „Deutschland" s'a înămolit în canalul Gedney, lângă Iandy-Hook, în momentul în care părăsea New-Yorkul. După două ḑile abia șĭ-a putut continua călĕtoria. Se semnaléză în continuŭ distrugerea de noi sate și de numeróse ferme. Se ḑice că ar fi un numĕr considerabil de morțĭ. De la New-York până la Quebec, aprópe tóte regiunile pădurόse sunt în flacărĭ. Orașul New-York este amenințat sĕ rĕmână fără apă; preoții catolicĭ și protestanțĭ fac rugăciunĭ pentru plóie; biroul meteorologic anunță plóie abia peste opt séu ḑece ḑile. In acest timp în vest, inundațiile continuă. Fluviul Missisipi este mereu în crescere. Trei digurĭ au fost rupte; 25.000 de hectare sunt sub apă. Două sute de familii au fost scapate în bărcĭ.

Defraudant și sinucigaș. In Vinga (com. Timiș) s'a împușcat în ḑilele acestea oficiantul comunal Ludovic Veres. Ca epitrop al comunei bisericescĭ rom. catolice, Veres administra banii bisericei precum și alte fondurĭ. In timpul ultim s'au constat mai multe iregularitățĭ în administrarea banilor bisericescĭ. Vice-comitele a trimis pe contabilul Ferdinand Tilger sĕ facă cercetare. Când a sosit Tilger la casa comunală, Veres s'a încuiat în biroul sĕu și s'a împușcat. Făcêndu-se cercetare s'a constatat, că lipsesc din banii bisericei 12000 corόne, ér din alte fondurĭ 8000 corόne. Probabil, că vor eși la ivélă și alte malversațiunĭ. Averea rĕmasă după Veres a fost secuestrată. In casa lui Veres s'au aflat 3000 corόne banĭ gata și mai multe polițe.

O nouă mașină de sburat. Profesorul american Bleranden Graham Bell face în momentul de față esperiențe cu o nouă mașină de sburat, care se întemeiéză pe principiul smeului. Sunt mulțĭ anĭ de ḑile de când face esperiențe și, în sfêrșit, a ajuns sĕ construéscă un smeu, care îndeplinesce condițiunile cerute și care are o putere miraculósă. Bell va construi o nacelă și va face ḑilele acestea o experiență hotărîtóre. E destul sĕ spunem, că puterea smeului e așa de mare, încât póte opri pe un cal care ar alerga în cel mai mare galop.

Un tînĕr din familie bună, absolvent de studiile comerciale, și care actualmente face practică de mai bine de un an la o casă mare de comerciŭ din Germania, apt pentru contabilitate și pentru corespondență în limbile: germană, maghiară și română și în câtva și francesă, ar dori sĕ fie aplicat la o casă mare comercială în Ungaria séu în România. Informațiunĭ se dau la administrația ḑiarului nostru.

Concert de flaut. Christian *Wilikow* renumit flautist, elev al lui *Terschak*, supranumit regele flautului, va da Mercurĭ, în 17 Iunie un concert la hotel *Europa*. Inceputul la órele 8 séra. Intrarea 1 cor. Acompaniarea de d. *Iaschik*. D. Wilikow a fost timp mai îndelungat membru în capela operei din Budapesta, dealtminterĭ este originar din Rusia. Biletele se pot căpĕta la libră̆ria *Hiemesch*. In program are și o piesă românéscă (Doina), pe care se ḑice, că o cântă admirabil.

Care farmacie va fi deschisă? Mâne, Duminecă, dintre farmaciile din cetate va fi deschisă după amiadĭ numai farmacia Victor *Roth* colțul str. Hirscher si Orfanilor, Têrgu straelor, lângă teatru.

Concert militar. Mâne, Dumină, concert militar la *„Gewerbeverein"*. Inceputul la órele 8. — Intrarea liberă.

Petrecerea Brașovechenilor.

Duminecă, ḑiua întâiŭ de Rosalii, corul bisericei gr. or. române din Brașovul-vechiŭ, șĭ-a ținut „petrecerea teatrală-musicală-declamatorică", în sala de la hotel Central Nr. 1.

Brașovechenii noștri sunt tot-déuna norocoșĭ cu petrecerile lor. Ca și altă-dată, așa și de rêndul acesta sala gemea de lume, ómenĭ din popor, bărbațĭ și femei, meseriașĭ și industriașĭ, în fine un public așa de numeros, cum rar țĭ-e dat a vedé cu astfel de ocasiunĭ. Se pare că între Românii noștri din Brașovul-vechiŭ, spiritul de frăție și de solidaritate a luat în ultimii anĭ un frumos avênt, căcĭ numai așa ne putem închipui succesul atât moral, cât și material al convenirilor lor, cum a fost și aceea de Duminecă séra. Dea Dumnedeu, ca acest spirit sĕ sporéscă și sĕ se întăréscă tot mai mult, căcĭ stuncĭ efectele lui binecuvêntate vor fi spre binele poporului și spre înaintarea lui.

Membrii corului bisericei, condus de zelosul d-n învĕțător de la școlele nóstre primare din localitate Nic. *Oancea* jun.; a esecutat *„Trecuiŭ valea"* de Iacob *Mureșianu*, *„Morĭ mândro"* și *„Erĭ am fost la popa 'n clacă"*, de A. Bena. Ne-a surprins esactitatea cu care au fost esecutate aceste cântărĭ populare, și mai ales în „Trecuiŭ valea", coriștii s'au distins prin claritatea și intonarea corectă. Aplausele curgeau gârlă. Succesul dovedesce munca asiduă și viua interesare, cu care conducĕtorul corului, d-l Oancea, a instruit pe coriștii sĕi. In declamațiunea poesiei *„Zuleica"* de Nuși Tuli, a escelat d-șóra *M. Jaliu*. Interpretare bună, dicțiune precisă și, firesce, aplause furtunóse. — Rîsete și haz nesfîrșit a produs predarea canțonetei comice *„Mama Anghelușa"*, de V. Alexandri, prin d-l I. *Aldea*. Piesa a fost potrivit alésă și d-l Aldea a sciut s'o interpreteze cu destulă pricepere.

După declamarea anecdotei „Țiganul și Tipicul" (T. Speranță) de către d-l Radu *Rĕșnoveanu*, a urmat representarea comediei poporale cu cântece de I. Vulcan *„Sĕrăcie lucie"*. Piesa a fost bine alésă, o piesă anume scrisă și alcătuită pentru popor, în care textul icĭ colo alternéză cu cântecele. De rêndul acesta diletanții, carĭ au avut rolurĭ, s'au achitat de ele într'un mod încât merită tótă lauda. Și în privința acésta am remarcat un sporiŭ față cu representațiile din trecut. Publicul a aplaudat viu pe diletanțĭ și a rĕmas fórte încântat de prestațiunea lor.

După representație a urmat dansul, care s'a început cu esecutarea jocurilor istorice „Călușerul" și „Bătuta", jucate de 10 tinerĭ, toțĭ în costum național românesc. Apariția lor în sală a stors aplause. Au jucat frumos și esact.

Petrecerea a durat până în zorii ḑilei într'o neîntreruptă animație și veselie.

*

Cu ocasiunea acestei petrecerĭ, au binevoit a contribui în ajutorul și sporirea acestui fond următorii domnĭ:

Iosif Maximilianu, paroch și presed. în Brașovul-vechiŭ 2 cor., Elena A. Popoviciŭ 5 cor., Nicolae Oancea, jun. 4 cor., Dr. N. Vecerdea, director de bancă 2 cor., Petru Nemeș 2 cor., B. Blebea 2 cor., G. Dima 2 cor., Sterie Stinghe 2 cor., Vasilică Voina, stud. 1 cor., Ioan N. Bidu 2 cor., N. D. Sustai 2 cor., B. Baiulescu 2 cor., D-na Eufemia Kertsch 2 cor., Nicolau Fizeșianu, preot militar 2 cor., Ioan I. Ciurcu 2 cor., Dr. I. Moșoiŭ 2 cor., Dr. Mănoiu 2 cor., Dr. Lemeny Eugen 5 cor., D. Platoș 1 cor., G. G. Renția 1 cor., d-na Steriu 1 cor., Maria Pruncul 1 cor., d-șóra Eugenia Bogorin 1 cor., Elisabeta Candrea 1 cor., Maria I. Munteanu 1 cor., Mazzuchi 1 cor., G. Gall 1 cor., D. Lupan 1 cor., Iudita Vătășan 1 cor., A. Ciortea 1 cor., Pușcariu, adv. 1 cor., Nicolae Balea, măestru-pantofar 1 cor., D. Căpățină, măcelar 1 cor., Petru Pavel, croitor 1 cor., G. Rusu, măcelar 40 banĭ, G. Gall, tîmplar 40 banĭ, la olaltă *62 cor. 80 banĭ*; ér întratele acestei producțiunĭ, în general, au fost de *317 cor. 10 banĭ.* Subtrăgêndu-se spesele de 237 cor. 10 banĭ, rĕmâne profit curat de ***80 corόne***, sumă, ce se va depune la casa de păstrare *„Albina"*, din Brașov, în folosul fondului corului de la biserica sfintei Adormirĭ din Brașovul-vechiŭ.

Pe acei marinimoşĭ domnĭ, carĭ cu suflet nobil şi inimă bună nĭ-au dat sprijinul material la acéstă petrecere, îi rugăm sĕ priméscă pe acéstă cale *căldurósele nóstre mulţumirĭ* asigurându-i pentru totdéuna de stima şi recunoscinţa ce le-o păstrăm!

Ne împlinim o sfântă datorinţă, a aduce mulţumirile nóstre şi acelor domnĭ şi dómne, bĕtrânĭ şi tinerĭ, carĭ n'au pregetat nicĭ de astă-dată a lua parte în persónă la acéstă petrecere, de la care numai suvenirĭ frumóse au putut duce cu sine.

Braşov, în 27 Maiŭ v. 1903.

In numele corului:

Dumitru Jaliu. *Nicolae Tampa.*

Reuniunea fem. rom. gr. cat. din Zlatna.

Zlatna, 5 Iunie n. 1903.

Stimate d-le Redactor! Ḑiua de 3 Iunie n. c., sĕrbătórea Sflor „Constantin şi Elena" a fost o ḑi de mare bucurie şi mângăiere sufletéscă pentru Românii de aicĭ şi în special pentru cei de confesiunea gr. cat.

La sĕrbătórea Sflor Const. şi Elena s'a împlinit un an de când femeile române gr. cat. de aicĭ în frunte cu d-nele: Elena Albini, Fabia Pop, Ana Moldovanu, d-şóra Lucreţia Montani şi altele au dus la îndeplinire un lucru de mult dorit, anume au înfiinţat „Reuniunea femeilor române gr. cat." din loc pentru înfrumseţarea bisericei şi ajutorarea copiilor sĕracĭ.

Acum după un an de ḑile damele române din loc în adunarea generală din 3 l. c. a Reuniunii s'au adunat ca fie-care sĕ-şĭ dea sémă de serviciile prestate tinerei Reuniunĭ în primul an al esistenţii sale. — In acéstă adunare generală cu bucurie şi satisfacţie s'a putut constata, că Reuniunea în anul espirat a desvoltat o activitate bogată şi a lucrat cu mult zel pentru ducerea în deplinire a scopului.

Reuniunea îşĭ are adĭ statutele ei aprobate de ministeriul de interne şi numĕră 3 membrii fundatorĭ, 55 pe viéţă, 45 ordinarĭ şi 3 ajutătorĭ şi dispune de o avere de 1015 cor. fond neatacabil, ér 23 cor. 26 b. fond disponibil în banĭ gata.

In decursul primului an al esistenţei Reuniunea a spesat pentru înfrumseţarea bisericei române unite din loc 230 cor.

La sĕrbătórea Sflor Constantin şi Elena împlinind Reuniunea primul an, şĭ-a sfinţit şi un stindard frumos în colóre albastră cu insigniile crucei şi icóna Prea Curatei Fecióre Maria. In acea ḑi biserica unită din loc era ticsită de lume, curioşĭ de a vedé actul sfinţirii stégului.

După celebrarea sfintei liturgii, care s'a îndeplinit de către Prea On. Domn protopop Iuliu M. Montani asistat de preoţii Nic. Toderescu din Feneş şi T. Duşa din Petringeiŭ, drăgălaşa copiliţă Valeria Albini în numele Reuniunii presentă înaintea altarului preoţilor celebranţĭ stégul pentru a fi sfinţit. Prea On. domn protopop printr'o vorbire fórte potrivită ia în primire stégul, apoi sfinţesce apa, îl stropesce şi 'n urmă redă érăşĭ copilei stégul spre a-l preda mamei sale, presidentei Reuniunei.

In fine nu pot trece cu vederea şi aceea, că mai mulţĭ credincioşĭ am improvisat un cor, carĭ cu cântările lor melodióse, au mărit festivistatea ḑilei.

Étă d-le Redactor, ce lucrurĭ bune şi frumóse se pot face, decă este iubire şi înţelegere între fraţĭ, carĭ deşi puţi puţinĭ, cu puterĭ unite pot face mult.

Doresc din inimă tinerei reuniunĭ viéţă îndelungată şi róde îmbelşugate, ér membrilor grupaţĭ în jurul flamurei ei spiritul sfânt sĕ-i îndrepte pe calea iubirei şi a înţelegerei, ca asfel faptele lor bune sĕ servéscă spre lauda şi mărirea lui Dumneḑeu, ér urmaşilor de esemple. Décă şi pe viitor va fi iubire şi înţelegere între cei de un neam şi o lege, isbânda va fi sigură.

Dée Dumneḑeu aşa sĕ fiă!

Un asistent.

ULTIME SCIRI.

Evenimentele din Belgrad.

Bucurescĭ, 13 Iunie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.") Corpurile regelui Alexandru şi a reginei Draga au stat până adĭ nópte acolo, unde fuseseră aruncate, şi numai adĭ nópte au fost depuse în cavoul (cripta) familiei Obrenovicĭ din cemeteriul sf. Marcu. Au asistat trei preoţĭ.

Bucurescĭ, 13 Iunie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.") Ceremonia înmormêntării a fost terminată până la órele 3 din nópte, fără jale şi fără nicĭ o pompă.

Bucurescĭ, 13 Iunie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.") Adiutantul colonel Naumovicĭ, care cu dinamita a spart uşile de la cabinetul regal şi a fost sfăşiat bucăţĭ şi el în urma esplosiunei, va fi înmormêntat adĭ cu mare pompă.

Bucurescĭ, 13 Iunie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.") Toţĭ ofiţerii afară de cei din garnisóna Niss, şi-au scos cocardele de la chipiu cu iniţialele lui Alexandru. — Surorile reginei nu au fost ucise, ci făcute prisoniere.

Belgrad, 12 Iunie. Asupra regelui au fost descărcate 30 de glónţe, dintre carĭ 11 au fost mortale. Conjuraţii au cerut regelui sĕ subscrie un document prin care regina era espulsată. Regele s'a învoit cu acésta dér când i-s'a cerut şi abḑicerea lui, a strigat:

— Asta n'am s'o fac! Sunteţĭ trădătorĭ! Am sĕ vĕ închid pe toţĭ.

Misicĭ rĕspunse: Majestate, n'ai s'o facĭ asta!

Regele se apĕră şi ḑise: „*Soldaţĭ voi m'aţĭ tradat!*" Acestea i-au fost ultimele cuvinte.

Regina Draga era deja culcată în pat, când conjuraţii pĕtrunseră în odaie şi *au dat'o jos din pat, omorîndu-o. Cadavrul i-a zăcut până după amiaḑi, desbrăcat, pe podele.*

Ajutóre pentru învĕţăceii aplicaţĭ la comerciŭ

Societatea comerciaţilor românĭ din Braşov face prin acésta cunoscut, că are la disposiţiune şi dă ajutóre de câte 100 până la 200 cor. anual la băeţĭ, carĭ se vor aplica la vre-un ram comercial ca învĕţăcei aicĭ în Braşov.

Din acest ajutoriŭ se vor acoperi nainte de tóte taxele şcólei, care învĕţăcelul are a o cerceta.

De la învĕţăcel se cere a avé pregătire de cel puţin 2 clase gimnasiale, reale civile.

Cererile de ajutoriŭ sunt a se adresa preşedintelui Societăţii d-lui Teodor Nicolau comerciant în Brassó, Brassó megye.

Braşov, din şedinţa comitetului Societăţii comerciaţilor românĭ ţinută la 8 (21) Maiŭ 1903.

Teodor Nicolau, preşedinte. *Iuon Lengerŭ*, sehretar.

Serate de-ale meseriaşilor românĭ.

Armonica împreună lucrare ni-se impune pe tóte terenele. Spre a ajunge însĕ la acésta este neapĕrat sĕ ne cunóscem unii pe alţii. Câştigarea acestei cunoscinţe este împreunată cu multă abnegaţiune şi cu multe jertfe chiar din partea păturei mai sus puse a societăţii nóstre. Sĕ pare a fi în natura lucrurilor, că acéstă pătură, odată ajunsă la înălţime, nu voesce a se coborî din acea înălţime. De aci puţinul progres, ce-l putem realisa în numeróasele acţiunĭ întrepinse de o sémă din binevoitorii şi desinteresaţii causelor nóstre de interes general. Pe lângă cele de sus se mai cere, ca în trebile nóstre sĕ fim tot-déuna conduşĭ de preceptele evangelice privitóre la iubirea de-aprópelui. Când dragostea este călăuza nóstră, putem aştepta cu inimă linişţită bunul sfêrşit, la care trebue sĕ ajungem.

De acestea şi alte asemenea gândirĭ eram cuprins asistând Joi (28 Maiu n. c.) séra la şedinţa a 5-a literară, ţinută în localităţile „Reuniunei sodalilor românĭ din Sibiiu". Acéstă Reuniune, credinciósă programului sĕu, întrunesce la un loc abnegaţiunea, jertfa de tot soiul şi mai ales dragostea evangelică. Aci întâlnim bărbaţĭ şi femei, junĭ şi june, cu toţii pĕtrunşĭ de binefacerile, ce resultă din pacînica conlucrare, din îndeplinirea lucrurilor bune, fără a ţiné sémă de câştigurĭ materiale, trecĕtóre. Resultatele obţinute de acest aşedămênt sunt de natură de a ne înălţa inimile, de a ne face sĕ trecem cu mai multă uşurinţă prin greul vieţii.

Presidentul Reuniunei, d-l Victor Tordăşianu, după ce constată cu vie mulţumire, că numĕrul participanţilor la acésta şedinţă întrece cifra de 150, între carĭ un însemnat numĕr de damé, — ne vorbesce despre frumosul rol, ce femeia îl are în societate şi cu deosebire în mijlocul clasei meseriaşilor noştri, cea mai mare parte lipsiţĭ de binefacerile, de carĭ sunt împărtăşiţĭ cei cu o mai îngrijită crescere familiară şi şcolară. Arată miseriile, prin carĭ siliţĭ sunt a trece micuţiĭ învĕţăcei, măestriĭ de mai târdiu, chiar în timpul, desvoltării lor, în anii de ucenicie. Ingrijirea de aceste vlăstare ale neamului nostru i-se impune societăţii şi cu deosebire femeii nóstre, care scut şi povaţuitóre scie sĕ ne fie în multele neajunsurĭ din viéţă. Speră, că apelul făcut de comitetul Reuniunei, în scopul constituirei damelor în un comitet de acţiune, pe lângă Reuniunea nóstră, nu va rĕmânea fără resultatul dorit şi astfel putinţă i-se va da femeii de a-şĭ îndeplini rolul ce-i revine în societatea nóstră.

Şedinţa acésta, cu abatere de la celelalte, ne-a oferit ceva nou, atrăgĕtor. Membrul Reuniunei, d-l Petru Ilieş, iscusit compactor, a avut istéţa idee de a pregăti 24 obiecte, ce sĕ se sorteze în mod gratuit între participanţĭ. Predarea acestui dar, ce a costat din 18 esemplare din cartea „Casa părintéscă" de prof. Ioan Popea, cu gust compactate, din 2 călindare de părete, confecţionate de d-sa şi din 4 pachete corespondenţe ilustrate, d-l Ilieş o a însoţit de o frumósă vorbire, adresată presidentului şi comitetului Reuniunei, urditorĭ ai şedinţelor literare. In scopul sortirei, d-l Ilieş a pregătit o urnă, dedicată presidentului ce conţine anul întemeierii Reuniunei, data şedinţei şi numele dăruitorului, tóte în litere de aur; de asemenea a pregătit un aşa ḑis „protocol de presenţă", în care s'au indus numele tuturor participanţilor. Notarului Reuniunei d-lui I. Apolzan, d-l Ilieş i-a făcut o frumósă surprindere prin dăruirea unei pălăriĭ de metal, pentru incassarea taxei de întrare de câte 1 crucer pentru fondul vĕduvelor, pălărie ce conţine pe fundul dinăuntru cuvintele: „Dumneḑeu vede".

Bogatul şi variatul program al seratei, precedat de sumarele şedinţelor administrative, cetite de notarul reuniunii, d-l I. Apolzan, a fost esecutat cu succes deplin.

Presidentul nostru mulţumind d-lui Ilieş pentru frumósele darurĭ, promite că comitetul Reuniunei va îngriji ca în fie-care şedinţă literară sĕ se împarta asemenea lucrurĭ folositóre.

Erau órele 11, când plinĭ de mulţumire ne-am îndepărtat din frumósele şi plinele de viéţă localităţĭ ale Reuniunei, ce ne-a procurat atât de vesele momente.

Rîşliitor.

Programa examenelor

de la finea anului şcolar 1902—1903 la şcólele gr. or. române din Braşov.

Examenele de maturitate. *Vinerĭ şi Sâmbătă* în *6 şi 7 Iunie* v. va fi examenul oral de maturitate la gimnasiu. La examenele de maturitate nu pot asista şcolarii; pentru publicul mare ele sunt deschise.

Examenele private cu şcolarii *privatiştĭ* din şcólele medii se vor ţiné în ḑilele de *9—14 Iunie* v., avênd a se presenta şcolarii privatiştĭ până în *4 Iunie* v. în cancelaria direcţiunii şi a depune taxa de examen.

Examenele publice de încheiere. *a*) La *gimnasiu*. Vinerĭ în *27 Iunie* v., $7\frac{1}{2}$—8 clasa VII Religia profesor D. Făgărăşianu. 8—$8\frac{1}{2}$ cl. VII Latina prof. N. Sulică. $8\frac{1}{2}$—9 cl. VI Româna prof. Dr. I. Bunea. 9—$9\frac{1}{2}$ cl. VI Istoria prof. G. Vătăşanu. $9\frac{1}{2}$—10 cl. V Maghiara prof. Ax. Banciu. 10—$10\frac{1}{2}$ cl. V Germana prof. Dr. C. Lacea. $10\frac{1}{2}$—11 cl. IV Istoria naturală prof. Ip. Ilasievicĭ. 11—$11\frac{1}{2}$ IV Româna prof. Dr. Ios. Blaga. $11\frac{1}{2}$—12 Declamaţiune corurĭ vocale. $2\frac{1}{2}$—3 cl. III Aritmetica prof. P. Dima. 3—$3\frac{1}{2}$ cl. III. Istoria prof I. Petrovicĭ. $3\frac{1}{2}$—4 cl. II Maghiara prof. Ax. Banciu. 4—$4\frac{1}{2}$ cl. II Geometria prof. P. Percea. $4\frac{1}{2}$—5 cl. I. Geografia prof. G. Vătăşan. 5—$5\frac{1}{2}$ cl. I. Latina prof. N. Sulică.

b) *La şcóla reală*. Sâmbătă în *28 Iunie* v. De la $7\frac{1}{2}$—8 clasa IV reală Maghiara prof. N. Bogdan. 8—$8\frac{1}{2}$ cl. IV Francesa prof. Dr. C. Lacea. $8\frac{1}{2}$—9 cl. III Româna prof. N. Bogdan. 9—$9\frac{1}{2}$ cl. III Fisica prof. A Ciortea. $9\frac{1}{2}$—10 cl. II Religia prof. Dr. St. Stinghe. 10—$10\frac{1}{2}$ cl. II Aritmetica prof. M. Navrea $10\frac{1}{2}$—11 cl. I. Geografia prof. M. Navrea. 11—$11\frac{1}{2}$ cl. I. Geometria prof. P. Percea.

Notă. — Examenele sĕ ţin în sala festivă a gimnasiului. — Şcolarul care va absenta de la examen nu se va promova, el va avé sĕ facă examen supletor în Septemvre a. c.

Duminecă în *22 Iunie* v. după amiadĭ la 6 óre se va ţiné *examenul public de gimnastică* în curtea de gimnastică.

Dumінecă în 29 Iunie v. după serviciul divin, la care vor participa toţĭ şcolarii, se va încheia în mod solemn anul şcolar 1902/1903 distribuindu-se premiile în sala cea mare a institutului.

La încheierea anului şcolar în *29 Iunie* v., fie-care şcolar va primi testimoniŭ şcol. şi un exemplar din Anuarul şcólei. Şcolariĭ absenţi, precum şi restanţierii de didactru nu vor primi anuarul şcólei.

La examenele acestea precum şi la festivitatea de încheiere a anului şcolar sĕ învită cu tótă stima părinţii, amicii şi binevoitorii acestor şcóle.

Braşov, în 28 Maiŭ v. 1903.

Direcţiunea.

Esamenele la şcóla „Asociaţiunei" din Sibiiu.

Programa esamenelor publice de la şcólă civilă de fete a „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român" din Sibiiu, la finea anului şcolar 1902/1903, este următórea:

Marţĭ în 23 Iunie. *a*) înainte de amiadĭ: de la 8—$10\frac{1}{2}$ óre Religiunea cu elevele din tóte clasele civile, de la $10\frac{1}{2}$—12 óre Limba francesă, clasa III şi IV., *b*) după amédĭ: de la 3—6 óre: Clasa I civilă, din studiile: Limba română, Aritmetica şi limbă maghiară.

Mercurĭ în 24 Iunie. *a*) înainte de amiédĭ: de la 8—12 óre: Clasa III civilă,

din studiile: Limba română, Geografia, limba maghiară și Chemia. *b*) după amédĭ; de la 3—6 óre: Clasa II civilă, din studiile: Istoria universală și Geografia, limba maghiară și limba română.

Joi in 25 Iunie. *a*) înainte de amédĭ: de la 8—12 óre: Clasa IV civilă, din studiile: Limba maghiară, Aritmetica, Limba germană și Limba română.

Sâmbătă in 27 Iunie. *a*) înainte de amédĭ: de la 9—11 óre: Musica instrumentală și vocală. Declamațiunĭ. Incheierea solemnă a anului școlar și distribuirea atestatelor.

Lucrurile de mână, de caligrafie și desemn, sunt expuse în decursul esamenelor într'una din salele institutului.

Óspeții sunt bineveniți!

Direcțiunea.

Act de mulțămită.

Subscrisul comitet aduce cele maĭ călduróse mulțămirĭ diletanților românĭ din Brașov și în deosebĭ mult stimatei dómne *Elena Dr. A. Mureșianu* și d-lui *Zaharia Bârsean*, care au binevoit a destina din venitul seratei teatrale din 17/30 Maiŭ a. c. suma de *șése-decĭ coróne pe séma bibliotecilor poporale* din despărțémêntul nostru. In chipul acesta dênsii, pe lângă o alésă distracție oferită publicului nostru mai ridicat, contribue totodată la lățirea luminei în păturile largĭ ale poporului nostru. Fie sigurĭ nobilii contribuitorĭ, că oferta dênșilor va fi întimpinată în sînul despărțémêntului nostru cu cea mai vie recunoscință.

Brașov, 19 Maiŭ v. (1l Iunie n.) 1903.

In numele comitetului desp. I. (Brașov) al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“.

Andreiŭ Bârseanu, directorul desp. — *Nicolae Bogdan*, secretar.

Literatură.

A apărut:

Discursurĭ. — Autonomia bisericéscă. — Diverse, de Dr. *Augustin Bunea*. Blașiŭ, 1903. Tipografia seminariului archidiecesan. 8° mare, 522 paginĭ. *Prețul 5 coróne*. România 6 leĭ.

Eruditul și sîrguinciosul canonic iese în publicitate de câțĭ-vă anĭ deja cu a 4-a publicațiune, a căreĭ importanță cu drept cuvênt se póte compara cu importanța publicațiunilor sale anteriore.

Discursurile sunt 12 la numĕr și au fost rostite de autor cu ocasiunea înmormêntării unor bărbațĭ însemnațĭ ai națiunei nóstre.

Autonomia bisericéscă este tratată începênd de la anul 885 și până la 1903.

Sfêrșitul presentat sub titlul de „*Diverse*“ cuprinde șése articole de conținut variu.

POVEȚE.

Un leac cu miere. Un doctor povestesce că suferind fórte rĕu de nervĭ și de lipsă de somn, cu tóte că încercase ca doctor, tot ce scia, îi era din rĕu în mai rĕu. Intr'o nópte neputênd sĕ adórmă, se plimba prin odaie, și vĕdênd un borcan cu miere, îi veni gust și mâncă câte-va lingurĭ de miere cu nițel pesmet. Culcându-se după aceea adormi în dată. Noptea următóre făcŭ la fel și ér căpătă linisce și somn. De-atuncĭ își făcŭ obiceiul sĕ ia în fie-care séră, inainte de culcare două séu trei lingurĭ de miere curată, l-a trecut și nervii și acum dórme fórte bine. Dulce leac pentru nisce suferințe așa de amare.

*

Cum se póte afla décă un lapte este curat. De câte-orĭ nu ne punem mai ales la oraș întrebarea: e curat orĭ nu laptele ce ni-l aduce lăptarul? Étă un mijloc lesnicios care ne póte da multă siguranță. Se ia un ac mai gros de cusut și se frécă bine ca sĕ nu fie ceva grăsime pe el. Apoi se vîră în lapte și se scóte drept în sus. Décă laptele e curat va rĕmâne o picătură în vêrful acului. Décă nu rĕmâne nicĭ o picătură cât de mică ne putem prinde că laptele nu e curat.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Serbarea fetelor de măritat.

Fetele din Ecaussines (Belgia) au dat în dĭua de 1 Iunie, st. n., nisce marĭ serbărĭ. Ecanssines este un orășel, unde căsătoriile sunt rare, nu find-că fetele sunt mai puțin virtuóse decât alte femei din Europa, dér find-că sunt puținĭ tinerĭ.

Fetele nu se învoiau de loc sĕ rĕmână nemăritate tótă viéța și s'au unit spre a da o serbare, care sĕ fie o cursă întinsă flăcăilor.

Ecaussines a fost împodobit; fetele și mamele lor au lucrat o sĕptĕmână întrégă și s'au invitat toțĭ flăcăii din Belgia. O masă enormă fŭ pusă în mijlocul pieței principale a orașului.

La óra 3 d. a., toțĭ se adunară în fața primăriei. S'au pronunțat discursurĭ, din carĭ unele severe, prin carĭ se combătea celibatul și se lăuda căsătoria. Apoi toțĭ s'au îndreptat la masă.

Fetele au luat loc mai întâiŭ. Alăturĭ de fie-care se afla un scaun gol. Pe masă, în fața fie-cărei fete era un carton pe care se afla însemnată zestrea fetei. Tinerii se învêrteau în jurul mesei și se opreau lângă fata ce le convenea.

Calendarul sĕptĕmânei.

IUNIE. (1903) are 30 dile. CIREȘAR.

Dilele	Călend. Iul v.	Călend. Greg.
Dum.	1 Toțĭ sf. C. Nice.	14 Antonie
Lunĭ.	2 Iustin	15 Vitus
Marțĭ	3 Lucian	16 Iustina
Merc.	4 Păr. Mitrofan	17 Adolf
Joi	5 M. Dorofteiŭ	18 Marcela
Viner	6 Visarion și Ilar.	19 Gervasiu
Sâm.	7 M. Theodot	20 Silveriu

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 12 Iunie 1903.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	30
„	Grâu mijlociu . . .	13	10
„	Grâu mai slab . . .	12	60
„	Grâu amestecat . .	9	30
„	Sĕcară frumósă. . .	8	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	7	80
„	Orz frumos	7	10
„	Orz mijlociu. . . .	7	—
„	Ovĕs frumos. . . .	5	20
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	—
„	Cucuruz	9	40
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	14	—
„	Sĕmênță de in . . .	16	—
„	Sĕmênță de cânepă .	7	20
„	Cartofĭ.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	12
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Iunie n. 1903.

Bancnot rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.92
Argint român.	„	18.80	„	18.90
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	$2.53^1/_2$
Mărcĭ germane	„	117.—	„	117.50
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris fonc.Albina 5%		101.—	„	101.—

Tipografia Aurel Mureşianu Braşov.